

דוחות כספיים ביניים

ליום 31 במרס 2018

דוחות כספיים ביניים

ליום 31 במרס 2018

פרק א': דוח הדירקטוריון

פרק ב': דוח בדבר אפקטיביות הבקרה
הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

פרק ג': דוחות כספיים

פרק ד': הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות
הכספיים המיוחסים לחברה

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1.	תיאור החברה.....	1.....
1.1	בעלי מניותיה של החברה.....	1.....
1.2	תחומי פעילותה של החברה.....	1.....
1.3	אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון.....	2.....
2.	המצב הכספי.....	8.....
2.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים.....	8.....
3.	תוצאות פעילות.....	11.....
3.1	נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים.....	11.....
3.2	פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו.....	11.....
3.3	רווח כולל מתחומי פעילות:.....	12.....
3.4	מידע כספי לפי תחומי הפעילות.....	13.....
4.	תזרים מזומנים.....	19.....
5.	מקורות מימון.....	19.....
6.	חשיפה לסיכוני שוק.....	19.....
7.	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה.....	20.....
8.	פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד.....	21.....
9.	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים.....	21.....
10.	הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....	21.....
11.	אירועים לאחר תאריך המאזן.....	22.....
11.1	שינוי בהרכב ועדות הדירקטוריון.....	22.....
11.2	דיבידנד מחברות מוחזקות.....	22.....
11.3	חלוקת דיבידנד.....	22.....
11.4	פרסום תשקיף מדף.....	22.....

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרס 2018

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2018 (להלן: "תקופת הדוח").

הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2017, אשר פורסם ביום 26 במרס 2018 (להלן: "הדוח התקופתי").

ביחס לתיאור עסקי המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, ובהתאם לחוזרי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

חלק א' - הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

1. תיאור החברה

1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם פלמס אסטבלישמנט וניידן אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, בהתאמה, והמחזיקים ביחד בכ- 61.86% ממניות החברה. מנכ"ל החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כיו"ר מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח") מחזיק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות החברה. יתרת מניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

1.2 תחומי פעילותה של החברה

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת, באמצעות חברות בנות בשליטתה, בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכלל זה, ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הכולל פנסיה וגמל, ביטוח כללי, הכולל ביטוח רכב (חובה ורכוש) וביטוח כללי אחר וכן ביטוח בריאות. בנוסף, עוסקת החברה, באמצעות חברות בנות בשליטתה בפעילויות נוספות (שאינן מהוות "תחום פעילות" כהגדרת המונח בתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטת תשקיף, מבנה וצורה), התשכ"ט-1969), כגון בפעילות של מתן שירותי הפצת ניירות ערך והתחייבויות חיתומיות, השקעות בנדל"ן ופעילות סולארית בארץ ובחול, וכן פעילות אשראי ומימון לעסקים קטנים ובינוניים, פעילות של מתן התחייבויות לפירעון אמצעי תשלום, פעילות ניהול קרנות נאמנות ופעילות השקעה בנדל"ן, וזאת באמצעות חברות כלולות.

כמו כן, מחזיקה הקבוצה בשלוש סוכנויות ביטוח: ארנון את וינשטוק סוכנות לביטוח (1989) בע"מ וסיני סוכנות לביטוח בע"מ, באמצעות שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה"), ואורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ, באמצעות מנורה מבטחים ביטוח, והכל כמפורט בסעיף 1.2 בדוח התקופתי.

לתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3 אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.3.1 גיוס כתבי התחייבות נדחים בחברה נכדה

בחודש פברואר 2018, הנפיקה מנורה מבטחים גיוס הון כתבי התחייבות נדחים (סדרה ה') בסך של כ- 254 מיליוני ש"ח רשומים על שם, בני 1 ש"ח ע.ג. כל אחד, בשיעור ריבית שיקלית שנתית קבועה של 3.43%. כתבי ההתחייבות הנדחים דורגו בדירוג A1 באופק יציב ונרשמו למסחר בבורסה לני"ע בת"א. תמורת כתבי ההתחייבות הופקדה במנורה מבטחים ביטוח ומהווה הון רובד 2 בהתאם לכללי הסולבנסי. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 15 בפברואר 2018 (אסמכתא: 2018-01-012972).

1.3.2 השקעה נוספת באמפא קפיטל

בחודש פברואר 2018, נחתם הסכם בין החברה לבין אמפא קפיטל בע"מ (להלן: "אמפא קפיטל"), לרכישת מניות נוספות באמפא קפיטל. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.16.4 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3.3 קביעת הון יעד בחברות בת

בחודשים פברואר ומרס 2018, החליטו דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח ודירקטוריון שומרה, בהתאמה, על קביעת הון יעד לצורך חלוקת דיבידנד. לפרטים ראה סעיף 2.3.1 בפרק דוח הדירקטוריון בדוח התקופתי.

1.3.4 התקשרות בפוליסת סיעוד קבוצתית

בחודש פברואר 2018, חתמה מנורה מבטחים ביטוח עם ארגון גמלאי צה"ל ("צוות"), על הסכם מפורט לביטוח סיעודי קבוצתי לחברי צוות. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.2.1.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי ודיווח מיידי מיום 12 בפברואר 2018 (אסמכתא: 2018-01-011868).

1.3.5 משא ומתן למכירת נכס מקרקעין

לפרטים בדבר משא ומתן שניהלה החברה למכירת נכס מקרקעין ראה סעיף 7.16 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3.6 דיבידנד מחברה בת

בחודש מרס 2018, חילקה מנורה מבטחים ביטוח דיבידנד לחברה בסך של 60 מיליוני ש"ח.

1.3.7 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות שלה, כייצוגיות ותביעות תלויות נוספות, ראה באור 6 בדוחות הכספיים.

1.3.8 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

1.3.8.1 הוראות דין החלות על הקבוצה באופן כללי

1.3.8.1.1 חוקים ותקנות

- בחודש אפריל 2018, פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הון עצמי מזערי נדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ז-2017. התקנות קובעות, בין היתר, דרישות הון עצמי מזערי ראשוני נדרש לקבלת רישיון מבטח ישראלי וכן מבטלות את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הון עצמי מינימלי נדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון הישנות"). לפרטים נוספים בדבר משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברות ביטוח ראה באור 5 בדוחות הכספיים וכן סעיף 2.1.4 להלן.

- בחודש אוגוסט 2016, פורסם ברשומות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 (להלן, לצורך פסקה זו: "החוק"). עניינו של החוק בהסדרת הפיקוח על נותני שירותי מטבע ונותני שירותי האשראי החוץ בנקאי. עיקרי

החוק כוללים, בין היתר, מינוי מפקח על נותני שירותים פיננסיים, אשר הינו המפקח המוגדר בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, אשר יפקח על פעילות של העמדת אשראי חוץ בנקאי שלא על ידי גופים מוסדיים ועל פעילות נותני שירותי מטבע. השירותים המפוקחים בהתאם לחוק זה יהיו מתן אשראי מסוגים והיקפים מסוימים על ידי גופים כאמור וכן עסקאות ניכיון. על פי החוק קיימים מספר סוגי רישיונות, בהתאם לסוגי הפעילויות המבוקשות על ידי נותני השירות, והיקפן. החוק נכנס לתוקף ביום 1 ביוני 2017, ביחס לנותני שירותי אשראי, וביום 1 ביוני 2018, ביחס לנותני שירות בנכס פיננסי. האסדרה במסגרת חקיקה זו חולקה למספר מקטעים כשבכל אחד מהם מוסדרים תחומי שירותים פיננסיים שונים. במקטע הראשון הוסדרו תחום מתן שירות בנכס פיננסי ותחום מתן האשראי. מקטע זה עוגן כאמור בחוק. המקטע השני, עוסק בין היתר, באסדרת הבנקאות הזעירה, לחברי אגודה או לקרוביהם, לרבות, מתן אשראי, ניהול פיקדונות וניהול תשלומים. המקטע השלישי, מסדיר את תחום מתן האשראי החוץ בנקאי באמצעות פלטפורמה המתוכנת באופן מקוון - בין מלווים ללווים שהם יחידים. יצוין, כי תיווך מקוון באשראי בין מלווים ללווים שהם תאגידים, מוסדר בחוק נפרד אשר הרשות לניירות ערך אמונה על אסדרתו. בחודש מרס 2018, פורסם ברשומות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ח-2018, אשר מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של "נותן שירותי אשראי" שהוא גוף פיננסי, לרבות, הכרת הלקוח, זיהוי פנים אל פנים, רישום פרטי הלקוח ואימותם, וחובות בקרה ודיווח.

1.3.8.1.2 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש מרס 2018, פרסמה הממונה עמדה שעניינה "הגדרת הון מוכר והון נדרש במכשירי הון מורכב", אשר מבקשת להבהיר ולסנכרן הגדרות במונחים "הון נדרש" ו"הון מוכר" עבור חלק מסעיפים בתנאי מכשירי הון שהונפקו בעבר ובפרט סעיפים המתייחסים לנסיבות משהות שבהן יופעלו מנגנוני ספיגת הפסדים (כגון דחיה או ביטול קרן וריבית) וסעיפים המתייחסים לתנאים לפדיון מוקדם. לעיתים, הגדרת המונחים בתנאי מכשירי ההון מפנה להוראות הממונה באופן כללי, ובמקרים אחרים ההגדרה מפנה מפורשות לתקנות ההון המינימאלי. עם כניסתם לתוקף של חוזר "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן: "חוזר סולבנסי") אשר פורסם בחודש יוני 2017, וחוזר נוסף שפורסם בחודש מרס 2018, שעניינו "הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח" (להלן: "חוזר הון עצמי לכושר פירעון"), יחושבו ההון העצמי וההון הנדרש של חברות הביטוח על פי חוזרים אלו, לפי העניין, ולא על פי תקנות ההון אשר בוטלו. בהתאם לאסדרה האמורה, ולגבי חברות ביטוח שקיבלו את אישור הממונה לביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי, נקבע כי המונח 'הון נדרש' (לרבות 'הון מינימאלי נדרש' ומונחים דומים) - יפורש בהתאם להגדרת המונח "סך הון מינימאלי (MCR) בחוזר סולבנסי בגבולו העליון, כלומר, 45% מ- SCR (כשהוא מחושב ללא ההוראות בתקופת הפריסה). כמו כן, נקבע כי המונח 'הון עצמי' (לרבות 'הון מוכר' ומונחים דומים) יפורשו בהתאם להגדרת המונח "הון עצמי" בחוזר סולבנסי. לגבי חברות שלא קיבלו את אישור הממונה כאמור, המונחים "הון עצמי" ו"הון עצמי נדרש לכושר פירעון" יפורשו בהתאם להגדרתם בחוזר הון עצמי לכושר פירעון.
- בחודש מרס 2018, פורסם פרק 4 חלק 2 בשער 5 בחוזר במאוחד (קודקס הרגולציה) בנושא ניהול נכסי השקעה. הפרק מאחד בתוכו את כל חוזרי הממונה בנושא השקעות ומבטל את החוזרים הספציפיים אשר הוטמעו בתוכו, לרבות חוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים", הקובע הוראות משלימות לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) התשע"ב-2012, בין היתר, הוראות לעניין עסקאות עם צד קשור ובאמצעותו, מתן הלוואות, השקעה בשותפות ועוד, וכן חוזר "ניהול השקעות באמצעות סלי השקעה" המסדיר, בין היתר, דרך ההקמה, אישור ותפעול סלי השקעה.
- בחודש מאי 2018, הוארך תוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון מס' 2), התשע"ד-2014, מחודש מרס 2014 (להלן: "תקנות ההוצאות"), כהוראת השעה, ובתחולה רטרואקטיבית החל מה 1 בינואר 2018 ועד ליום 31 בדצמבר 2019, אשר מאפשרות לגבות הוצאות הנובעות

מעמלות ניהול חיצוני, בין היתר, בשל השקעות בקרנות השקעה, תעודות סל, קרן או קרן חוץ, וכן בגין עמלות הנובעות מהשקעה בקרן טכנולוגיה עילית, ותוך ביטול, בתוקף החל מסוף שנת 2018, של האפשרות לגבות הוצאות ישירות בגין הלוואות לעמיתים ומבטחים. במקביל, ההגבלה, במסגרת הוראת השעה, על שיעור ההוצאות הישירות שניתן לגבות בגין עמלות ניהול חיצוני כאמור לשיעור כולל של 0.25%, נותרה בעינה.

- בחודש פברואר 2018, פרסמה הממונה חוזר שעניינו "ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים", וזאת בהמשך לפרסום צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ז-2017, בחודש מאי 2017 (להלן: "צו איסור הלבנת הון"). במסגרת החוזר נקבעו, בין היתר, נושאים אליהם תתייחס מדיניות הגוף המוסדי לניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור ונהלים ליישום המדיניות זו, שתתייחס בין היתר, לזיהוי הסיכונים ולאמצעים להפחתתם. כמו כן, נקבע כי דירקטוריון הגוף המוסדי יאשר, יפקח ויבקר את יישום המדיניות. בנוסף, נקבע כי הליך הכרת הלקוח יתבצע באמצעות שאלון מובנה שייערך בהתאם לקווים המנחים שבנספח א' לחוזר, וכי בירור קיומו של חשבון של איש ציבור כהגדרתו בחוזר יבוצע באמצעות הטופס המובנה בנספח ב' לחוזר. מועד התחילה של הוראות החוזר הינו מועד התחילה של צו איסור הלבנת הון.

1.3.8.1.3 הצעות חוק וטיטות תקנות וחוזרי ממונה

- בחודש מרס 2018, פורסמה טיטות חוזר שעניינו "דירקטוריון גוף מוסדי". טיטות החוזר נועדה להסדיר באופן מקיף את כללי הממשל התאגידי של דירקטוריון גוף מוסדי תוך קביעת סטנדרט מינימלי לניהול תקין של הגוף המוסדי בכל הקשור לפעולת הדירקטוריון וועדותיו, וזאת באמצעות קביעת הוראות לעניין כשירות חברי הדירקטוריון, הרכבו, תפקידיו, סמכויותיו ואופן התנהלותו. במסגרת הטיטות מוצע לבטל חוזרים קיימים הנוגעים לנוהל עבודת דירקטוריון וועדותיו תוך הצהרה כי הוראות החוזר נועדו להחליף גם את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 שבתוקף, ותוך קביעת הוראות מעבר בעניינים שונים.

- בחודש פברואר 2018, פורסמה טיטות חוזר שעניינה תיקון לחוזר המאוחד, בנושא "ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה". במסגרת הטיטות הוסדרו היבטים שונים בעניין ועדת השקעות. בין היתר, טיטות החוזר מתייחסת להרכב ועדת השקעות ומגבלות למינוי חבר ועדת השקעות, כשירות חבר ועדת השקעות, תפקידי ועדת השקעות, דרכי עבודת הוועדה והרכבה, ונושאים נוספים כך שפעילות הוועדה תותאם למסגרת העדכנית של ממשל תאגידי בגופים המוסדיים. החוזר עתיד להחליף את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דרכי השקעת ההון והקרנות של מבטח וניהול התחייבויותיו), תשס"א-2001, לאחר ביטולן הצפוי עם פרסומן של תקנות ועדת השקעות עמיתים.

1.3.8.2 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

1.3.8.2.1 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש יולי 2014, פרסמה הממונה חוזר בעניין מתן הנחה בדמי ניהול בשל מקבלי קצבה בקרן פנסיה, אשר במסגרתו קובעת הממונה את האופן בו ייגבו דמי הניהול על ידי החברה המנהלת במקרה שבו ניתנה הנחה בדמי ניהול לפנסיונרים, וכן קובע, כי הנחה בדמי ניהול למקבל קצבת זקנה תינתן לקראת פרישתו ולמשך כל תקופת תשלום הקצבה, ותחול גם על שאיריו, ככל שקיימים. בחודש יולי 2017, נכנסה לתוקף רפורמת האג"ח המיועדות, שבמסגרתה עלה שיעור ההקצאה של האג"ח המיועדות למקבלי קצבה מ- 30% ל- 60%, ובחודש ינואר 2018, נכנסו לתוקף תיקוני חוזרים המשלימים את רפורמה זו. החל מינואר 2018, השילוב של רפורמת האג"ח המיועדות ביחד עם החוזרים הנ"ל, צפוי להביא למצב שבו, בניגוד למצב שהיה עד לתום שנת 2017 - פרישה לפנסיית זקנה לא תייצר גרעון אקטוארי לקרן הפנסיה, ולכן עשויה להתפתח תחרות משמעותית במקטע זה של דמי הניהול. הערכת הקבוצה הינה בגדר

מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח ואשר עשויה שלא להתממש באשר הינה תלויה במידה רבה בהתנהגות המתחרים, המפיצים והלקוחות.

1.3.8.3 ביטוח אלמנטרי

1.3.8.3.1 חוקים, תקנות והצעות חוק

- בהמשך להוראות הפרק המתייחס לביטוח לאומי, בתזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2019), התשע"ח-2018, התפרסמה בפברואר 2018 הצעת חוק לתיקון חוק הביטוח הלאומי. במסגרת הצעת החוק, מוצע, בין היתר, להוסיף את סעיף 328א ובמסגרתו לבטל את תחולתם של סעיפים 328(א) ו-328(א2) הנ"ל על מבטחים, ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, וכן את חובת הדיווח כאמור, ולהוסיף לו הוראות שלפיהן המבטחים יעבירו למל"ל מדי שנה, סכום שנתי שיקבע בתקנות שיותקנו תוך 30 יום מיום פרסומו של החוק החדש. התקנות אמורות לקבוע גם הוראות לעניין אופן עדכון הסכום האמור, אופן חלוקתו של הסכום בין המבטחים וכן את הסכום שעל כלל המבטחים להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים שאירעו בתקופה שמיום 1.1.2014 ועד יום 31.12.2018. תחילתו של התיקון, אם ייכנס לתוקף, במועד פרסומו של החוק או במועד כניסתו לתוקף של התקנות, לפי המאוחר. כמו כן, יחול התיקון לגבי תאונות דרכים שאירעו מיום התחילה ואילך וכן לגבי תאונות דרכים שאירעו בתקופה שמיום 1 בינואר 2014 ועד יום התחילה ואשר המל"ל לא הגיש תביעה או דרישה לפיצוי בגין.

בחודש ינואר 2018, לאחר פרסום תזכיר החקיקה ולפני פרסום הצעת החוק, פרסם משרד האוצר מתווה בקשר עם יישום תזכיר החקיקה, לרבות לעניין הסכום ודרך חישובו. איגוד חברות הביטוח שלח למשרד האוצר, התייחסות ראשונית ליוזמה האמורה, הכוללת בין היתר התנגדות לתחולה הרטרואקטיבית ולהיבטים נוספים במתווה האוצר. לא ניתן בשלב מקדמי זה להעריך את השלכות תזכיר החוק אם ייכנס לתוקף, אשר יושפעו, בין היתר, מן המתווה הסופי שייקבע, הסכום ו/או השיעור שייקבע לעניין זה. הערכת הקבוצה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור המתווה הסופי שייקבע ובפרט לעניין התחולה כאמור.

1.4 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

1.4.1 שוק ההון - התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

פעילות הקבוצה, שעיקרה בתחום הפיננסי, מושפעת מרמת הפעילות הכלכלית במשק בכלל ובשוק ההון בפרט, וכן מהשפעות מאקרו כלכליות עולמיות כמפורט להלן.

1.4.2 סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו במהלך החודשים האחרונים תומכים בהערכה שהמשק הישראלי ממשיך לצמוח בקצבים גבוהים. כך, למשל, הצמיחה של המשק הישראלי ברבעון הראשון של שנת 2018 הגיעה ל- 4.2% (כל הנתונים להלן מנוכחים עונתיות ומופיעים במונחים שנתיים) לאחר צמיחה בשיעור של כ- 4.4% ברבעון הרביעי של שנת 2017.

הצמיחה ברבעון הראשון הושפעה לחיוב מגידול חד בהיקף הצריכה הפרטית, בשיעור של כ- 10% בעיקר כתוצאה מגידול ברכישת מוצרים בני קיימא דוגמת רכישת מכוניות חדשות, כאשר במקביל עלה היצוא בשיעור של כ- 7.2% והיבוא ב- 23.1%. ההשקעות בבנייה למגורים בלטו לשלילה וירדו ב- 15.4% בעוד שיתר ההשקעות במשק עלו בשיעור של כ- 43.2%.

התרחבות הפעילות הכלכלית שגדלה כאמור בקצב נאה, נתמכת במדיניות מוניטרית מרחיבה, כמו גם במדיניות הפיסקלית, שצפויה להמשיך להיות מרחיבה יחסית בשנת 2018. על רקע זה, תחזית המאקרו של חטיבת המחקר של בנק ישראל צופה צמיחה נאה של המשק הישראלי בשיעור של כ- 3.4% בשנת 2018 ובשיעור של כ- 3.5% בשנת 2019.

בשוק העבודה נמשכת תמונה חיובית מאוד של גידול בתעסוקה ובשכר כאשר האבטלה במשק הישראלי עמדה, בסוף הרבעון הראשון של שנת 2018, על שיעור מנוכה עונתיות של כ- 3.6%. השכר במשק הישראלי הוסיף לעלות, אם כי קצב עלייתו התמתן בחודשים האחרונים כאשר במקביל יחס המשרות הפנויות למספר המובטלים נותר גבוה יחסית.

סביבת האינפלציה מוסיפה להיות נמוכה מהיעד, אולם מסתמנת בחודשים האחרונים עלייה מסוימת בקצב האינפלציה. למרות שמדד המחירים לצרכן עלה ברבעון הראשון של שנת 2018, בשיעור מעט גבוה מהתחזיות, וב- 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש מרס 2018, נרשמה אינפלציה של 0.2% בלבד, ההערכות הן כי האינפלציה תתקרב במהלך החודשים הקרובים ליעד האינפלציה התחתון של בנק ישראל קרי- 1%, כתוצאה מגריעתם של מדדים שליליים חריגים שפורסמו אשתקד.

רמת הריבית הנומינלית, אשר נקבעת על ידי בנק ישראל, ממשיכה להיות ברמת שפל היסטורי של 0.1%. בשילוב עם פעילות בנק ישראל בשוק המט"ח, הרי שהמדיניות המוניטרית ממשיכה להיות מרחיבה מאוד. יחד עם זאת, העובדה שהמשק הישראלי צומח בקצבים מהירים כשבמקביל שיעורי האבטלה בו נמוכים מאוד, עשויה לתמוך בהעלאת הריבית ובמדיניות מוניטרית מרסנת יותר לקראת סוף השנה.

ניכר כי להתגברות הסביבה התחרותית במשק יש השפעה מתמשכת על עיכוב האינפלציה מחזרתה ליעד. כך, למשל, קיימת השפעה של התגברות הרכישות באינטרנט, בארץ ובח"ל, על המחירים במשק. בכיוון ההפוך, קיימים מספר גורמים שתומכים בעליית האינפלציה, ובראשם מצבו ההדוק של שוק העבודה שבא לידי ביטוי בעלייה מתמשכת של השכר במשק, שבשנה האחרונה גם תורגמה לעלייה בעלות העבודה ליחידת תוצר; העלייה באינפלציה בעולם שבאה לידי ביטוי בעלייה באינפלציה של מוצרי המחירים הסחירים, אם כי היא עדיין שלילית; והפיחות בשער החליפין של השקל לעומת ייסוף שחל בשער השקל למול המטבעות הזרים בתקופות קודמות.

הנתונים ברבעון הראשון של שנת 2018 משוק הדיור ממשיכים להצביע על האטה בפעילות בתחום זה: עליית מחירי הדירות נבלמה, ונרשמה אף ירידה של כ- 2.4% במחירי הדירות בחמשת החודשים האחרונים שלגביהם התפרסמו נתונים, והיקף העסקאות ממשיך לרדת, במיוחד בקרב משפרי דיור. במהלך שנת 2017, ירדו התחלות הבנייה וגמר הבנייה, אם כי במחצית השנייה של השנה גדלו היתרי הבנייה. קצב נטילת המשכנתאות עלה קלות לאחר ירידה מתמשכת בשנה קודמת, תוך המשך ירידה קלה בריבית.

הנתונים לגבי הכלכלה העולמית מצביעים על התבססות השיפור, וה- OECD עדכן כלפי מעלה את תחזיות הצמיחה עבור המשקים העיקריים, בעיקר על רקע ההרחבה הפיסקלית בארה"ב והמשך הגידול בביקושים בעולם.

עם זאת, מדדים שונים מצביעים על היחלשות המומנטום, חוסר ודאות ועלייה בסיכונים. כך, למשל, התגברו החששות ל"מלחמת סחר", אם כי לצעדים שננקטו עד כה (ובהם צו להטלת מכסי יבוא על פלדה ועל אלומיניום ולמכסים הדדיים על יבוא מסין ומארה"ב בהתאמה) יש השפעה מוגבלת, ומסתמן שהצדדים מנסים להגיע להסדרים. כמו כן, גבר המתח הגאופוליטי (בעיקר על רקע התערבות ארה"ב ואירופה במשבר בסוריה מול רוסיה, מדיניות הגרעין באירן, צפון קוריאה וכו'). הידוק התנאים הפיננסיים בארה"ב מהווה סיכון נוסף לכלכלה הגלובלית.

מרבית הבנקים המרכזיים העיקריים מוסיפים לנקוט מדיניות מוניטרית מרחיבה, ובתקופה הנסקרת עלתה האינפלציה קלות אך עדיין נותרה מתחת ליעדיהם. המשק האמריקאי מצוי בקרבת תעסוקה מלאה וצפוי להמשיך לצמוח בקצב נאה, על רקע המדיניות הפיסקלית המרחיבה עליה החליט הממשל בחודשים האחרונים, שצפויה גם להוביל לעלייה בגירעון ובחוב. ה- Fed העלה כצפוי, בהחלטתו האחרונה, את הריבית ב- 25 נקודות בסיס והוא צפוי להעלותה עוד פעמיים במהלך שנת 2018.

בגוש האירו נמשך קצב הצמיחה המהיר יחסית. ה- ECB הותיר על כנה את המדיניות המוניטרית המרחיבה. התרחבות הכלכלה ביפן נמשכת זה הרבעון התשיעי ברציפות. שיפור בפעילות הכלכלית נרשם גם במשקים מתעוררים, אך סין מושפעת במיוחד מאי-הוודאות לגבי "מלחמת הסחר". מחיר הנפט שב לעלות, על רקע עליה בביקושים ובסיכון הגיאופוליטי.

1.4.3 שוקי האג"ח והמניות

הרבעון הראשון של שנת 2018 התאפיין בעיקר בירידות של שוקי המניות. מדד MSCI World ירד בכ- 1.4% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018.

בבורסה לני"ע בישראל, מדד ת"א 35 הציג ירידה של כ- 4.9%, מדד ת"א 125 ירד בכ- 4.0%. יחד עם זאת, בלטו לחיוב מדד חברות הנפט והגז שהציג עלייה נאה של כ- 6.8%, מדד חברות הביטוח שעלה בכ- 1.5% ומדד חברות הפיננסים שעלה בכ- 1.1%. מנגד בלטו לשלילה מדד ת"א נדל"ן שירד בכ- 4.8% ומדד ה- SME-60 (מדד מניות היתר) שירד בשיעור של כ- 5.5%.

מדדי המניות האירופיים הציגו בדרך כלל ירידות גבוהות יותר ביחס למדדים בארה"ב. כך למשל, מדד יורוסטוקס 50 ירד בכ- 4.1%, מדד פוטסי האנגלי ירד בכ- 8.2%, מדד הדאקס הגרמני ירד בכ- 6.4%, כאשר בארה"ב מדד ה- S&P 500 ירד בכ- 1.2%, מדד הדאו ג'ונס ירד בכ- 2.5% בעוד שמדד הנאסד"ק הציג עלייה נאה של כ- 2.3%.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018 מדד המניות של המדינות המתפתחות (MSCI EM) עלה בכ- 1.1% בהובלת שוק המניות הברזילאי שעלה בכ- 11.7% ובהובלת שוק המניות הרוסי שהניב תשואה של כ- 8.6%.

מדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בשיעור של כ- 0.2%, ומדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשיעור של כ- 0.3%. מדד התל בונד 20 והתל בונד 40 ירדו בשיעור של כ- 0.4% כל אחת.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018, פוחת שיעור היציג של השקל מול הדולר בשיעור של כ- 1.4%, כאשר מול האירו פוחת השקל בכ- 4.2% ומול היין היפני בכ- 7.1%. יתרות המט"ח של בנק ישראל הסתכמו, נכון לסוף חודש מרס 2018, בכ- 116 מיליארד דולר.

1.4.4 התפתחויות לאחר תאריך המאזן

על רקע שיפור בנתונים הכלכליים בארה"ב, עלייה במחירי הסחורות, סימנים לעלייה בשיעור האינפלציה בארה"ב ולצמצום מאזן ה"פד", המשיכו תשואות האג"ח הממשלתי האמריקאי לעלות לאחר תאריך המאזן, כאשר האג"ח הממשלתי האמריקאי ל- 10 שנים אף חצתה את רמת ההתנגדות הקריטית של ה- 3%, שיא של כ- 4 שנים. לעליית התשואות בשוק האג"ח האמריקאי קיימת השפעה גם על עליית התשואות בשוק האג"ח הממשלתי בישראל. לעליית התשואות כאמור, קיימת השפעה על ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה וכפועל יוצא על התוצאות העסקיות שלה.

יצוין, כי ברקע קיימת מתיחות גיאופוליטית במזרח התיכון בכלל ובין ישראל לבין איראן בפרט אשר להתפתחות לרעה בהם עלולה להיות השפעה מהותית על השווקים הפיננסיים.

2. המצב הכספי

2.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

2.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

באלפי ש"ח	31 במרס 2018	31 במרס 2017	31 בדצמבר 2017
סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	25,847,380	23,576,310	25,391,318
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	18,837,864	17,475,166	18,480,653
נכסים אחרים	8,279,250	8,208,772	7,790,475
סך כל הנכסים	52,964,494	49,260,248	51,662,446
הון	3,592,698	3,394,853	3,628,193
התחייבויות:			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	19,297,428	18,398,817	18,788,523
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה(*)	25,786,072	23,290,477	25,339,728
התחייבויות פיננסיות	2,144,021	2,091,993	1,783,905
התחייבויות אחרות	2,144,275	2,084,108	2,122,097
סך כל ההון וההתחייבויות	52,964,494	49,260,248	51,662,446

(*) חלק מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה מוצגות בסעיפי התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות.

סך הנכסים של הקבוצה נכון ליום 31 במרס, 2018 עומד על סך של 52,964 מיליוני ש"ח לעומת סך של 51,662 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2017. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו.

סך ההתחייבויות של הקבוצה נכון ליום 31 במרס, 2018 עומד על סך של 49,372 מיליוני ש"ח לעומת סך של 48,034 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2017. הגידול בסך ההתחייבויות נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח.

2.1.2 נכסים המנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה:

במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2017	% שינוי	ליום 31 בדצמבר 2017
עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה	25,847	23,576	9.6%	25,391
עבור עמיתי קרנות פנסיה	106,747	91,044	17.2%	104,125
עבור עמיתי קופות גמל	25,492	22,506	13.3%	25,113
סה"כ נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה(*)	158,086	137,126	15.3%	154,629

(*) הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה וקופות הגמל (למעט קופות גמל מבטיחות תשואה).

2.1.3 ההון העצמי

ההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של החברה, נכון ליום 31 במרס 2018, הסתכם בכ- 3,581 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 3,616 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2017. הקיטון בהון נובע בעיקר מרווח כולל בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח ובניכוי דיבידנד שהוכרז בסך של 50 מיליוני ש"ח (אשר חולק בפועל לאחר תאריך המאזן).

2.1.4 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח - מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017, פורסם על ידי הממונה חוזר 2017-1-9 שעניינו "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II". מטרת החוזר הינה לכונן משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל, בהתבסס על הדירקטיבה EC/2009/138 שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת, החל מינואר 2016, בכל המדינות החברות בו (להלן: "משטר סולבנסי"). החוזר האמור החיל על חברות הביטוח בקבוצה את החובה לקיים משטר כושר פירעון כלכלי. בחוזר נקבע, בין היתר, כי משטר כושר הפירעון החשבונאי לא יחול על חברת ביטוח אשר קיבלה את אישורו של הממונה כי ביצעה ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי, וזאת החל ממועד האישור ואילך ובכפוף לביטול תקנות ההון הישנות.

בחודש דצמבר 2017, פורסם חוזר שעניינו הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים, ביקורת על ידי רואה החשבון המבקר ודרישות הגילוי לגביו (להלן: "חוזר הגילוי").

בהמשך לאמור, קיבלו חברות הביטוח בקבוצה, בחודש דצמבר 2017, את אישור הממונה כי ביצעו ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות משטר סולבנסי בהתאם להוראות חוזר הגילוי, וכפועל יוצא מכך, ועל רקע ביטול תקנות ההון הישנות (כמפורט בסעיף 1.3.8.1.1 לעיל), מנורה מבטחים ביטוח ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה") עברו למשטר כושר פירעון כלכלי בלבד.

בחודשים פברואר ומרס 2018, החליטו דירקטוריוני מנורה מבטחים ביטוח ושומרה על קביעת "הון יעד" לצורך חלוקת דיבידנד. הון היעד הינו תוספת להון העצמי מעבר להון הנדרש לכושר פירעון (SCR). הון היעד שנקבע על ידי החברות, הינו בשיעור של 10% מעל להון הנדרש ובשיעור של 2% מעל ההון הנדרש, בהתאמה, נכון ל-31 בדצמבר 2017, אשר הולך ומתעצם בהדרגה (בתוספת גידול שנתי בשיעור של כ- 0.7% במנורה ביטוח וכ- 0.86% בשומרה) כך שמתום תקופת ההתאמה של הוראות הסולבנסי (בשנת 2024) ואילך, יעמוד הון היעד על שיעור של 15% ו- 8%, בהתאמה. מובהר כי אין ודאות כי חברות הביטוח המאוחדות תעמודנה ביחס כושר פירעון זה בכל נקודת זמן.

לפירוט אודות מדיניות, דרישות הון ומשטר ההון החל על החברה, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

דרישות הון לפי משטר הסולבנסי (באלפי ש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2016

שומרה ביטוח	מנורה ביטוח		שומרה ביטוח	מנורה ביטוח
		עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה:		
477,532	4,077,276	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פרעון בתקופת פריסה	477,532	4,188,398
289,081	1,923,618	הון נדרש לכושר פירעון בתקופת פריסה	494,497	3,366,630
188,451	2,153,658	עודף ליום הדוח בתקופת הפריסה	(16,965)	821,768
			97%	124%

א. יחס כושר פרעון

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פרעון (SCR)
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
עודף ליום הדוח
יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)

ב. סף הון (MCR)

130,086	865,628
467,533	3,288,593

סף הון (MCR)
הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012, והחוזרים מכח התקנות האמורות, למנורה מבטחים פנסיה וגמל ולמנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים מהנדסים"), נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 217 מיליוני ש"ח וסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

לחברה חברה בת נוספת (מנורה מבטחים חיתום) אשר חלות עליה הוראות בדבר שמירה על הון עצמי מינימאלי. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בקבוצה עומדות בדרישות ההון שנקבעו להן, לפי העניין (ראה גם באור 5 לדוחות הכספיים).

3. תוצאות פעילות

3.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
7,159,976	1,745,625	16.7%	2,037,879	פרמיות שהורווחו ברוטו
6,283,620	1,534,544	17.6%	1,805,072	פרמיות שהורווחו בשייר
2,576,755	422,513	(49.4%)	213,766	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
916,897	217,693	(0.3%)	216,950	הכנסות מדמי ניהול
192,466	47,462	17.6%	55,833	הכנסות מעמלות
49,581	10,947	(86.6%)	1,471	הכנסות אחרות
7,288,307	1,532,434	9.0%	1,670,770	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,412,243	349,966	2.6%	359,134	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
765,968	192,979	(3.3%)	186,522	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
110,113	21,461	(0.1%)	21,443	הוצאות מימון
188	1,576	(36.2%)	1,006	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
442,876	137,895	(59.2%)	56,229	רווח לפני מיסים על הכנסה
159,317	56,930	(66.1%)	19,323	מיסים על הכנסה
283,559	80,965	(54.4%)	36,906	רווח נקי
343,240	57,425	(72.1%)	16,005	רווח כולל

3.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
1,663,354	401,906	3.2%	414,783	רכב רכוש
831,262	202,301	0.5%	203,341	רכב חובה
603,175	149,600	(3.9%)	143,821	ענפי רכוש ואחרים
343,434	86,153	(5.8%)	81,119	ענפי חבויות אחרים
3,441,225	839,960	0.4%	843,064	סך תחום ביטוח כללי
2,161,403	521,221	7.1%	558,176	פרמיות שוטפות בגין חוזי ביטוח חיים
852,692	216,935	104.7%	444,154	פרמיות חד-פעמיות בגין חוזי ביטוח חיים
3,014,095	738,156	35.8%	1,002,330	סך פרמיות בגין חוזי ביטוח חיים
1,010,581	279,449	1.9%	284,824	פרמיות בגין חוזי השקעה (*)
4,024,676	1,017,605	26.5%	1,287,154	סך פרמיות בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
704,656	167,509	14.9%	192,485	תחום בריאות
8,170,557	2,025,074	14.7%	2,322,703	סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו
7,159,976	1,745,625	16.7%	2,037,879	סה"כ פרמיות בדוח רווח או הפסד (*)

(*) פרמיות בגין חוזי השקעה נזקפות ישירות להתחייבויות הביטוחיות ואינן נרשמות כפרמיות בדוחות הכספיים.

3.3 רווח כולל מתחומי פעילות:

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
רווח (הפסד) כולל מתחומי הפעילות לפני מס:				
227,960	68,409	(65.5%)	23,584	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
28,193	4,575		(28,205)	בריאות
172,328	32,332	61.8%	52,324	ביטוח כללי
428,481	105,316	(54.7%)	47,703	סך רווח כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח
97,288	(6,043)	284.7%	(23,246)	רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*
525,769	99,273	(75.4%)	24,457	סה"כ רווח כולל לפני מס
182,529	41,848	(79.8%)	8,452	מיסים על הכנסה
343,240	57,425	(72.1%)	16,005	רווח כולל
מיוחס ל:				
339,094	56,762	(73.5%)	15,066	בעלי מניות בחברה
4,146	663	41.6%	939	זכויות שאינן מקנות שליטה
343,240	57,425	(72.1%)	16,005	רווח כולל

(* כולל בעיקר תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כתחום פעילות והכנסות מהשקעות שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר בניכוי הוצאות מימון.

השינויים העיקריים שהשפיעו על התוצאות בתקופת הדוח:

א. **ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות:** הקבוצה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה, את נאותות העתודה בביטוח חיים ובריאות ואת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. כתוצאה משינויים בריבית בתקופת הדוח, הקבוצה הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 68 מיליוני ש"ח, (גידול בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, גידול בסך של כ- 33 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות וגידול בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח בביטוח כללי). בתקופה המקבילה אשתקד, הקטינה הקבוצה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח (קטון בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, קטון בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות ומנגד, גידול בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח בביטוח כללי).

ב. **ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי:** בחודש יוני 2016, עודכנו תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978, וזאת בהמשך להמלצות ועדה בין משרדית בראשות השופט (בדימוס) וינוגרד. במסגרת התיקון עודכנו תוחלת החיים ושיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית אשר נקבע על שיעור של 2% במקום 3% עובר לתיקון. מאחר ולביטוח הלאומי קיימת זכות להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, החברה מעריכה כי התשלומים שיהיה עליה לשלם במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המוסד לביטוח לאומי יגדלו ויכול שהדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה עליה לשלם לנפגעים בתביעות אחרות.

כתוצאה מהעדכון האמור, הגדילה הקבוצה בתקופה המקבילה אשתקד את ההפרשות להתחייבויות ביטוחיות בביטוח כללי, בענפי ביטוח רכב חובה וענפי חבויות אחרים בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 23 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל כאמור בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, הגידול בהפסד נובע בעיקר מקטון בהכנסות מהשקעות.

3.4 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

3.4.1 תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

עיקרי תוצאות תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח:

באלפי ש"ח	1-3/2018	% שינוי	1-3/2017	1-12/2017
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,002,330	35.8%	738,156	3,014,095
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	159,712	(56.8%)	370,079	2,263,555
הכנסות מדמי ניהול	216,295	3.4%	209,135	906,547
הכנסות מעמלות	6,626	(17.8%)	8,060	23,562
תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	1,058,478	12.7%	939,316	4,802,517
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	136,697	2.3%	133,560	514,564
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	135,039	10.1%	122,615	515,330
רווח לפני מס	18,484	(79.6%)	90,477	233,827
רווח כולל לפני מס	23,584	(65.5%)	68,409	227,960

תוצאות פעילות ביטוח חיים

באלפי ש"ח	1-3/2018	% שינוי	1-3/2017	1-12/2017
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,002,330	35.8%	738,156	3,014,095
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	116,009	(63.4%)	316,997	2,007,929
הכנסות מדמי ניהול	59,557	(10.4%)	66,475	313,025
הכנסות מעמלות	6,626	(17.8%)	8,060	23,562
תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	1,018,524	13.9%	894,490	4,571,870
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	101,728	12.9%	90,126	363,373
הוצאות הנהלה וכלליות	54,487	3.3%	52,768	214,722
רווח (הפסד) לפני מס	(26,370)		53,456	68,352
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(21,381)		31,465	62,594

הפרמיות שהורווחו בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 1,002 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 738 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 36%. הפרמיות השוטפות בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 558 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות שוטפות בסך של כ- 521 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 7%. הגידול בפרמיות השוטפות נובע בעיקר ממכירות חדשות.

הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 444 מיליוני ש"ח לעומת פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 217 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 105%. הגידול בפרמיות החד פעמיות נובע בעיקר ממכירת פוליסות המיועדות להסדרי פרישה ופרישה מוקדמת.

בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 285 מיליוני ש"ח לעומת כ- 279 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הפוליסות שנפדו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 198 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 194 מיליוני ש"ח, בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הינו כ- 2.97% לעומת שיעור של כ- 3.22%, בתקופה המקבילה אשתקד.

פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 122 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 349 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים, לפני מס, בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי בהפסד הכולל מפעילות ביטוח חיים נובע בעיקרו מירידה בריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי הנזילות, אשר הגדילה, בתקופת הדוח, את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בגין קצבאות בתשלום וקצבאות שטרם החל תשלום קצבה בגינן ובגין נאותות העתודה בביטוח חיים, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 46 מיליוני ש"ח, מקיטון בדמי ניהול בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח (מתוכם קיטון בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח בדמי ניהול משתנים אשר נגבו בתקופת הדוח כתוצאה מתשואה חיובית קטנה יותר בפוליסות תלויות התשואה, בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד ומנגד, עליה בדמי ניהול הקבועים בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) ומגידול בהוצאות עמלות, הוצאות שיווק, והוצאות רכישה אחרות בסך של כ- 11 מיליון ש"ח כתוצאה מגידול בהיקף העסקים. מנגד, חלה עליה במרווח הפיננסי בגין ההשקעות בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח ביחס לתקופה קודמת.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 31 במרס 2018, הסתכמו בסך של כ- 25,722 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 23,229 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס 2017, עלייה של כ- 2,493 מיליוני ש"ח המהווה גידול של כ- 11%.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קן י')

1-12/2017	1-3/2017	1-3/2018	
7.40%	1.32%	0.65%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.74%	0.99%	0.42%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
7.72%	1.12%	0.34%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
6.06%	0.79%	0.12%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קן י' החדשה)

1-12/2017	1-3/2017	1-3/2018	
7.40%	1.32%	0.65%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
6.31%	1.05%	0.40%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
7.72%	1.12%	0.34%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
6.63%	0.85%	0.10%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול

1-12/2017	1-3/2017	1-3/2018	במיליוני ש"ח
1,333.1	182.0	9.3	רווחי ההשקעה הנומינליים שנזקפו למבוטחים לאחר דמי הניהול
192.0	46.5	50.8	דמי ניהול קבועים
121.0	19.8	8.8	דמי ניהול משתנים
313.0	66.3	59.6	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנגזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית, המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים או לרווחים הריאליים מהשקעות אין השלכה ישירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 59 מיליוני ש"ח לעומת כ- 66 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 7 מיליוני ש"ח. הירידה בדמי הניהול נובעת בעיקר מגביית דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח בסך של כ- 9 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 20 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כתוצאה מתשואה ריאלית נמוכה יותר שנוקפה למבטחים בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות הפנסיה

באלפי ש"ח	1-3/2018	% שינוי	1-3/2017	1-12/2017
הכנסות מדמי ניהול	126,212	9.3%	115,451	479,994
הכנסות אחרות	-		14	117
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	(365)		143	2,882
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	27,081	(24.5%)	35,872	119,170
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	62,715	19.8%	52,361	226,346
רווח לפני מס	36,051	31.7%	27,375	137,477
רווח כולל לפני מס	36,133	32.2%	27,322	137,405

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פנסיה וגמל עבור עמיתי קרנות הפנסיה החדשות, נכסים בסך של כ- 106,747 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 91,043 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס, 2017, גידול של כ- 17%. בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 2,752 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 2,458 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 12%.

בתקופת הדוח, נרשם רווח כולל לפני מס בפעילות הפנסיה בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 27 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מעליה בדמי הניהול בסך 11 מיליוני ש"ח בעיקר כתוצאה מהעליה בהיקף הנכסים המנוהלים.

תוצאות פעילות קופות הגמל

באלפי ש"ח	1-3/2018	% שינוי	1-3/2017	1-12/2017
הכנסות מדמי ניהול	30,526	12.2%	27,209	113,528
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	44,068	(16.8%)	52,939	252,744
הכנסות אחרות	-		-	395
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	39,954	(10.9%)	44,826	230,647
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	7,888	4.3%	7,562	32,021
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	17,910	(0.9%)	18,066	75,527
הוצאות מימון	39	(19.4%)	48	474
רווח לפני מס	8,803	(8.7%)	9,646	27,998
רווח כולל לפני מס	8,832	(8.2%)	9,622	27,961

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת עבור עמיתי קופות הגמל, נכסים בסך של כ- 25,492 מיליוני ש"ח, מתוכם סך של כ- 4,682 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה, לעומת נכסים בסך של כ- 22,506 מיליוני ש"ח, מתוכם 4,694 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה נכון ליום 31 במרס, 2017, גידול של כ- 13%. בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 611 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 470 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 30%.

בתקופת הדוח נרשם רווח כולל לפני מס בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כמיליון ש"ח. השינוי ברווח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח ומנגד מירידה בברווז הפיננסי (הכנסות מהשקעות בניכוי התחייבויות לעמיתים) בקופות גמל מבטיחות תשואה בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח.

3.4.2 תוצאות פעילות מגזר ביטוח כללי

עסקי הביטוח הכללי נחלקים לשלושה תחומי פעילות: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

באלפי ש"ח	1-3/2018	% שינוי	1-3/2017	1-12/2017
פרמיות ברוטו	1,057,554	0.1%	1,056,676	3,436,292
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	39,380	147.9%	15,883	140,144
הכנסות מעמלות	33,163	22.5%	27,070	119,598
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	493,483	(5.3%)	521,279	2,168,909
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	157,191	(1.1%)	158,916	668,582
הוצאות הנהלה וכלליות	29,964	(5.3%)	31,629	125,766
רווח לפני מס	67,033	135.3%	28,487	120,753
רווח כולל לפני מס	52,324	61.8%	32,332	172,328

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום רכב חובה

באלפי ש"ח	1-3/2018	% שינוי	1-3/2017	1-12/2017
פרמיות ברוטו	247,322	(1.5%)	251,025	824,369
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	18,287	184.1%	6,437	67,277
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	145,241	(14.0%)	168,929	728,807
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	20,066	9.1%	18,392	83,373
הוצאות הנהלה וכלליות	10,654	11.2%	9,581	38,964
רווח (הפסד) לפני מס	19,185	701.0%	2,395	(14,619)
רווח כולל לפני מס	9,892	121.2%	4,472	16,065

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 247 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 251 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 1.5%.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 4 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 6 מיליוני ש"ח. הגידול ברווח נובע בעיקר מהקיטון בהפרשה בגין עדכון תקנות ההיוון בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח לפני מס לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ומנגד מהרעה בתוצאות החיתומיות בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום רכב רכוש

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
1,686,311	516,415	0.2%	517,457	פרמיות ברוטו
34,723	5,511	70.7%	9,405	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
4,584	3,067	(3.4%)	2,962	הכנסות מעמלות
1,105,632	271,468	0.2%	272,030	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
362,376	86,570	(0.2%)	86,426	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
49,006	12,484	(12.8%)	10,890	הוצאות הנהלה וכלליות
126,072	25,421	55.5%	39,529	רווח לפני מס
135,851	26,081	41.9%	37,000	רווח כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 517 מיליוני ש"ח לעומת כ- 516 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 37 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר משיפור בתוצאות החיתומיות והתפתחות תביעות בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

תחום פעילות ביטוח רכב רכוש

1-12/2017	1-3/2017	1-3/2018	
שייר	ברוטו	שייר	ברוטו
66%	67%	65%	67%
94%	94%	92%	93%
			Loss Ratio
			Combined Loss Ratio

עיקרי תוצאות הפעילות בענפי רכוש ואחרים:

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
595,715	167,787	2.3%	171,581	פרמיות ברוטו
11,247	1,769	53.0%	2,706	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
85,888	20,063	(14.5%)	17,159	הכנסות מעמלות
90,754	23,223	20.0%	27,870	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
155,839	37,622	(2.6%)	36,630	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,750	5,345	0.5%	5,372	הוצאות הנהלה וכלליות
69,420	14,832	(32.0%)	10,081	רווח לפני מס
71,151	14,934	(33.1%)	9,989	רווח כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 172 מיליוני ש"ח לעומת כ- 168 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 2%.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 15 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 5 מיליוני ש"ח. הקיטון ברווח נובע בעיקר מהרעה חיתומית ביחס לתקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

ענפי ביטוח רכוש אחרים					
1-12/2017		1-3/2017		1-3/2018	
שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו
35%	61%	37%	86%	41%	68%
Loss Ratio					
76%	91%	78%	116%	88%	100%
Combined Loss Ratio					

עיקרי תוצאות הפעילות בענפי חבויות אחרים:

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
329,897	121,449	(0.2%)	121,194	פרמיות ברוטו
26,897	2,166	314.7%	8,982	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
12,069	2,699	96.1%	5,292	הכנסות מעמלות
243,716	57,659	(16.2%)	48,342	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
66,994	16,332	(13.9%)	14,069	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
15,046	4,219	(27.8%)	3,048	הוצאות הנהלה וכלליות
(60,120)	(14,161)	(87.6%)	(1,762)	הפסד לפני מס
(50,739)	(13,155)	(65.4%)	(4,557)	הפסד כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 121 מיליוני ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס של כ- 13 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הקטון בהפסד נובע בעיקר מקטון בהפרשה בגין עדכון תקנות ההיוון בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח לעומת ההפרשה האמורה בתקופה המקבילה אשתקד, ומשיפור בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות.

3.4.3 תוצאות פעילות תחום ביטוח בריאות

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
704,656	167,509	14.9%	192,485	פרמיות שהורווחו ברוטו
33,576	6,738	(16.1%)	5,652	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
13,619	4,083	(8.7%)	3,729	הכנסות מעמלות
316,881	71,839	65.4%	118,809	תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
237,535	57,539	19.4%	68,684	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
37,844	9,025	4.7%	9,451	הוצאות הנהלה וכלליות
28,730	7,625		(29,187)	רווח (הפסד) לפני מס
28,193	4,575		(28,205)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 192 מיליוני ש"ח לעומת כ- 168 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 15%. העלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 28 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נובע בעיקר, מהשפעת השינוי בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות אשר משפיעה על בדיקת נאותות העתודות אשר גרם לגידול בהוצאה בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח.

4. תזרים מזומנים

1-12/2017	1-3/2017	% שינוי	1-3/2018	באלפי ש"ח
				תזרימי מזומנים, נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות):
701,629	137,732		(199,219)	שוטפת
(242,535)	(157,695)	(46.3%)	(84,687)	השקעה
(247,081)	(3,613)		249,562	מימון
(33,251)	(13,054)		4,619	הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
178,762	(36,630)	(18.9%)	(29,725)	גידול (קיטון) ביתרת המזומנים
2,906,317	2,690,925	6.9%	2,876,592	יתרת מזומנים לתום תקופה

5. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,993 מיליוני ש"ח לעומת 1,733 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,863 מיליוני ש"ח. לחברה (בסולו) התחייבויות פיננסיות המסתכמות, נכון לתאריך הדוח, לסך של כ- 684 מיליוני ש"ח שמקורן בהנפקת שלוש סדרות אג"ח ואשר פירעונן פרוס על פי לוחות הסילוקין על פני 8 שנים. החברה רואה חשיבות לשמירה על נכסים פיננסיים זמינים בהיקף הנדרש לצורך פירעון תשלומי האג"ח וכן לצורך מתן מענה לצרכיה השוטפים ולפעילות החברות המוחזקות. לעניין זה יצוין, כי לחברה נכסים פיננסיים נזילים, נכון לתאריך הדוח, בהיקף של כ- 305 מיליוני ש"ח, ונכון למועד אישור הדוח, קווי אשראי בלתי מנוצלים בבנקים בסך של כ- 60 מיליוני ש"ח, העומדים לרשותה לצרכי פעילותה השוטפת.

במסגרת דירוג אגרות החוב שגייסה, הצהירה החברה על כוונתה לשמור על נכסים נזילים וקווי אשראי בשיעור של 100% מהחזרי החוב (קרן וריבית) שנה מראש, בהתאם ללוח הסילוקין של אגרות החוב.

לענין דיבידנד שחולק בסך של 50 מיליון ש"ח, ראה סעיף 11.3 להלן.

חלק ב'- דיווח בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

6. חשיפה לסיכונים שוק

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, הדיווח על סיכונים שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט חברות ביטוח. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 לא חל שינוי מהותי בחשיפות החברה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2017.

חלק ג' היבטי ממשל תאגידי

7. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

זהות האורגנים המופקדים על בקרת-על בתאגיד:

האורגנים המופקדים על בקרת העל בתאגיד הינם המנכ"ל ומנהל הכספים, ברמת ההנהלה, וכן הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה, כהגדרתה בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010, שהינה ועדת המאזן שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה, בין היתר, לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה הערכות והאומדנים אשר נעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, המדיניות החשבונית שאומצה והטיפול החשבוני שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן איננה ועדת הביקורת של החברה.

חברי הוועדה

נכון למועד פרסום הדוח, בוועדת המאזן מכהנים שלושה חברים, אשר כולם משמשים כדירקטורים בחברה, כלהלן: ה"ה חזי צאיג (דח"צ וי"ר ועדת מאזן), יונל כהן, שהינם בעלי מומחיות חשבונית ופיננסית וחיים אהרון (דח"צ), שהינו בעל כשירות מקצועית. לכל חברי הוועדה יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפרטים בדבר כישוריהם וניסיונם של הדירקטורים אשר בהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שיש בידם את היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ראו דוח פרטים נוספים בדוח התקופתי. כל חברי ועדת המאזן חתמו על הצהרות, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010. יצוין, כי ה"ה צאיג הינו חבר במקביל בוועדת המאזן של מנורה מבטחים ביטוח. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואי החשבון המבקרים של החברה.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של החברה נדונו בישיבת ועדת המאזן אשר התקיימה ביום 24 במאי 2018. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבה הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבה נושאי משרה ומנהלים בקבוצה, כמפורט להלן: ה"ה ארי קלמן, מנכ"ל; ערן גריפל, יו"ר הדירקטוריון; שי קומפל, מנהל הכספים; שמעון עיר-שי, היועץ המשפטי ואתי הירשמן, מבקרת הפנים. כמו כן, נכחו רואי החשבון המבקרים ונושאי משרה ומנהלים בחברה הבת - מנורה מבטחים ביטוח, כלהלן - ה"ה יהודה בן אסאייג, מנכ"ל; אילן שגב, מנהל הכספים; ; דן בר-און, האקטואר הראשי; נעמה חשמונאי אקטוארית ממונה (ביטוח כללי); רגינה אדין-חייקין, אקטוארית ממונה (ביטוח חיים); אסנת אופיר שדה, ראש מטה מנכ"ל ונציגת מזכירות חברה.

טיוות הדוח הכספי הביניים של החברה ליום 31 במרס 2018, לרבות דוח הדירקטוריון, והדוחות הכספיים, נמסרו לחברי ועדת המאזן ולחברי הדירקטוריון בעוד מועד, מספר ימים לפני מועד אישורם.

ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, ובכלל זה, הוצגו ונבחנו הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הליכי הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונית והטיפול החשבוני שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, הוצגו נתונים הנכללים בדוחות הכספיים לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה.

במסגרת הדיונים הנ"ל נבחנה אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

חברי הוועדה בחנו את שיקול דעת ההנהלה שהופעל בסוגיות השונות ולאחר שמיעת עמדת רואה החשבון המבקר של החברה, הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים. הוועדה גיבשה את המלצותיה בנושאים השונים שנדונו והמליצה לדירקטוריון לאשר את דוח הביניים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018.

חלק ד' - גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

8. פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד

לא חל שינוי מהותי ביחס לאמור בסעיף 8 לדוח הדירקטוריון בדוח התקופתי.

חלק ה' - הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

9. דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לא חלו שינויים מהותיים באומדנים חשבונאיים קריטיים, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2017.

10. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הגופים המוסדיים בקבוצה מקיימים את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", הכל בהתאם להנחיות הממונה. בהקשר זה, מיסדו הגופים המוסדיים בקבוצה תהליכי עבודה הכוללים, בין היתר, תהליכי גילוי ודיון באירועים המשפיעים על הגילוי בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בהתאם ובהמשך לאמור, הנהלות הגופים המוסדיים, בשיתוף עם המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים שלהם, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו. בנוסף, במהלך הרבעון, המסתיים ביום 31 במרס, 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

11. אירועים לאחר תאריך המאזן

11.1 שינוי בהרכב ועדות הדירקטוריון

בחודש מאי 2018, סיימה ה"ה אורלי ירקוני את כהונתה כדירקטורית בלתי תלויה בחברה. בהמשך לאמור, הוחלט למנות את ה"ה יונל כהן כחבר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה (ועדת מאזן). לפרטים נוספים ראה דיווחים מיידים מיום 2 במאי 2018 (אסמכתאות: 2018-01-034938 ו-2018-01-034941).

11.2 דיבידנד מחברות מוחזקות

בחודש מאי 2018, חילקו אמפא קפיטל בע"מ, אי.אר.אן בע"מ ומנורה מבטחים מהנדסים, דיבידנד בסך של כ- 2.4 מיליוני ש"ח, כ- 1.3 מיליוני ש"ח וכ- 1.3 מיליוני ש"ח לחברה, בהתאמה. בנוסף, הכריזה מנורה מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד לחברה, בסך של 50 מיליוני ש"ח.

11.3 חלוקת דיבידנד

בחודש אפריל 2018, חילקה החברה דיבידנד בסך של 50 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידים מיום 26 במרס 2018 (אסמכתא: 2018-01-023973).

11.4 פרסום תשקיף מדף

בחודש מאי 2018, פרסמו החברה והחברה הנכדה מנורה מבטחים גיוס הון, תשקיפי מדף, ראה דיווחים מיידים של החברה ושל החברה הנכדה, מיום 30 באפריל 2018 (אסמכתאות: 2018-01-034233 ו-2018-01-034239, בהתאמה).

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת הקבוצה והחברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם להישגי הקבוצה.

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
י"ר הדירקטוריון

רמת גן, 28 במאי, 2018

פרק ב': **דוח בדבר אפקטיביות** **הבקרה הפנימית** **על הדיווח הכספי** **ועל הגילוי**

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ארי קלמן, מנהל כללי;

2. שאר חברי ההנהלה:

שי קומפל, מנהל כספים

יוני טל, מנהל השקעות ראשי

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ ומנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, חברות בנות של התאגיד, הינן גופים מוסדיים, שחלות עליהן הוראות הממונה על רשות אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה"), בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברות הבנות האמורות, מיישם התאגיד את הוראות הממונה שלהלן: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" וחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", לרבות התיקונים לחוזרים האמורים.

בדוח השנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח התקופתי לתקופה שנסתיימה ביום 31.12.2017 (להלן - "הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), העריכו הדירקטוריון וההנהלה את הבקרה הפנימית בתאגיד; בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה כי הבקרה הפנימית כאמור, ליום 31.12.2017 היא אפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון;

למועד הדוח, בהתבסס על הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל, הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי

אני, ארי קלמן, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוח הרבעוני של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2018 (להלן - "הדוחות");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון, ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רמת גן, 28 במאי, 2018

ארי קלמן, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, שי קומפל, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2018 (להלן - "הדוחות" או "הדוחות לתקופת הביניים");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון, ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רמת גן, 28 במאי, 2018

שי קומפל, מנהל כספים

פרק ג': דוחות כספיים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2018

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2018

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 9	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
10 - 13	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
14 - 74	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
75 - 79	נספח - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2018 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים של חברות מאוחדות אשר נכסיהן הכלולים באיחוד אינם מהותיים ביחס לכלל הנכסים המאוחדים ליום 31 במרס, 2018 והכנסותיהן הכלולות באיחוד אינן מהותיות ביחס לכלל ההכנסות המאוחדות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. וכן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים זו של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הסתכמה לסך של 41,212 אלפי ש"ח ליום 31 במרס, 2018, ואשר חלקה של הקבוצה ברווחי החברות הנ"ל הסתכם לסך של 8,234 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של אותן החברות נסקר על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרס		
מבוקר	2017	2018	
	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
972,073	949,284	979,299	נכסים בלתי מוחשיים
2,499	12,148	2,925	נכסי מסים נדחים
1,508,668	1,501,462	1,549,719	הוצאות רכישה נדחות
1,002,419	1,147,136	833,444	רכוש קבוע
429,597	482,948	483,197	השקעות בחברות כלולות
76,818	76,410	76,942	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
244,349	280,671	412,553	נדל"ן להשקעה אחר
1,967,458	1,921,453	2,069,085	נכסי ביטוח משנה
94,010	109,939	105,998	נכסי מסים שוטפים
355,269	197,459	337,769	חייבים ויתרות חובה
786,831	946,251	987,131	פרמיות לגבייה
22,759,485	21,468,996	23,335,976	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
4,578,129	4,868,361	4,794,817	נכסי חוב סחירים
11,935,770	11,015,492	11,925,992	נכסי חוב שאינם סחירים
374,406	261,798	405,643	מניות
1,592,348	1,329,515	1,711,412	אחרות
18,480,653	17,475,166	18,837,864	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
2,332,089	1,888,251	2,246,073	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
574,228	802,674	630,519	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
76,000	-	76,000	נדל"ן להשקעה מיועד למכירה
51,662,446	49,260,248	52,964,494	סך כל הנכסים
25,391,318	23,576,310	25,847,380	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום 31 במרס	
31 בדצמבר	2017	2018
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
99,429	99,429	99,429
332,985	332,985	332,985
386,000	303,867	361,545
2,797,661	2,647,462	2,787,182
3,616,075	3,383,743	3,581,141
12,118	11,110	11,557
3,628,193	3,394,853	3,592,698

הון

הון מניות	99,429
פרמיה על מניות	332,985
קרנות הון	386,000
יתרת עודפים	2,797,661
סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה	3,616,075
זכויות שאינן מקנות שליטה	12,118
סך כל ההון	3,628,193

התחייבויות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	18,788,523	18,398,817	19,297,428
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	25,339,728	23,290,477	25,786,072
התחייבויות בגין מסים נדחים	241,862	189,605	218,257
התחייבויות בשל הטבות לעובדים	148,628	145,212	146,295
התחייבויות בגין מסים שוטפים	5,758	6,099	7,870
זכאים ויתרות זכות	1,725,849	1,743,192	1,771,853
התחייבויות פיננסיות	1,783,905	2,091,993	2,144,021
סך כל ההתחייבויות	48,034,253	45,865,395	49,371,796
סך כל ההון וההתחייבויות	51,662,446	49,260,248	52,964,494

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

28 במאי, 2018		
תאריך אישור הדוחות הכספיים	ערן גריפל	ארי קלמן
	י"ר הדירקטוריון	מנהל כללי
שי קומפל		
מנהל כספים		

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
מבוקר	2017	2018	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי למניה]			
7,159,976	1,745,625	2,037,879	פרמיות שהורווחו ברוטו
876,356	211,081	232,807	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
6,283,620	1,534,544	1,805,072	פרמיות שהורווחו בשייר
2,576,755	422,513	213,766	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
916,897	217,693	216,950	הכנסות מדמי ניהול
192,466	47,462	55,833	הכנסות מעמלות
49,581	10,947	1,471	הכנסות אחרות
10,019,319	2,233,159	2,293,092	סך כל ההכנסות
7,975,447	1,724,475	1,860,729	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(687,140)	(192,041)	(189,959)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
7,288,307	1,532,434	1,670,770	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,412,243	349,966	359,134	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
719,384	180,031	181,171	הוצאות הנהלה וכלליות
46,584	12,948	5,351	הוצאות אחרות
110,113	21,461	21,443	הוצאות מימון
9,576,631	2,096,840	2,237,869	סך כל ההוצאות
188	1,576	1,006	חלק ברווחי חברות כלולות
442,876	137,895	56,229	רווח לפני מסים על ההכנסה
159,317	56,930	19,323	מסים על ההכנסה
283,559	80,965	36,906	רווח נקי
279,522	80,177	36,152	מיוחס ל:
4,037	788	754	בעלי המניות של החברה
283,559	80,965	36,906	זכויות שאינן מקנות שליטה
			רווח נקי
4.42	1.27	0.57	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה בסיסי ומדולל (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
283,559	80,965	36,906	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
			<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד</u>
(20,169)	(11,161)	4,909	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
159,623	(15,384)	(1,666)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
(82,321)	(14,507)	(42,183)	רווחים והפסדים נטו מממוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
7,079	240	4,050	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
7,825	2,678	170	חלק ברווח כולל אחר של חברות כלולות
72,037	(38,134)	(34,720)	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
27,883	(10,507)	(13,888)	מסים על ההכנסה (הטבת מס) המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
(7,177)	(4,403)	2,008	מסים על ההכנסה (הטבת מס) המתייחסים לפריטים אחרים של רווח (הפסד) כולל אחר
51,331	(23,224)	(22,840)	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
			<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד</u>
10,145	-	-	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע
711	(488)	2,948	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
10,856	(488)	2,948	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד
2,506	(172)	1,009	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
8,350	(316)	1,939	פריטי של רווח (הפסד) כולל אחר, נטו שלא יועברו לרווח והפסד
59,681	(23,540)	(20,901)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
343,240	57,425	16,005	סך-הכל רווח כולל
			מיוחס ל:
339,094	56,762	15,066	בעלי המניות של החברה
4,146	663	939	זכויות שאינן מקנות שליטה
343,240	57,425	16,005	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
99,429	332,985	40,161	231,798	(17,217)	124,601	6,657	2,797,661	3,616,075	12,118	3,628,193
-	-	-	-	-	-	-	36,152	36,152	754	36,906
-	-	-	-	-	(1,430)	-	1,430	-	-	-
-	-	-	-	4,724	-	-	-	4,724	185	4,909
-	-	-	(1,666)	-	-	-	-	(1,666)	-	(1,666)
-	-	-	(42,183)	-	-	-	-	(42,183)	-	(42,183)
-	-	-	4,050	-	-	-	-	4,050	-	4,050
-	-	-	-	-	-	-	2,948	2,948	-	2,948
-	-	-	-	170	-	-	-	170	-	170
-	-	-	13,888	(2,008)	-	-	(1,009)	10,871	-	10,871
-	-	-	(25,911)	2,886	(1,430)	-	3,369	(21,086)	185	(20,901)
-	-	-	(25,911)	2,886	(1,430)	-	39,521	15,066	939	16,005
-	-	-	-	-	-	-	(50,000)	(50,000)	(1,000)	(51,000)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(500)	(500)
99,429	332,985	40,161	205,887	(14,331)	123,171	6,657	2,787,182	3,581,141	11,557	3,592,698

יתרה ליום 1 בינואר, 2018 (מבוקר)

רווח נקי

העברה מקרן הערכה מחדש בגין מימוש רכוש קבוע

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

חלק ברווח כולל אחר של חברות כלולות

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שהוכרז

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 במרס, 2018

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון	
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
99,429	332,985	40,161	175,300	(11,941)	116,789	2,617,601	3,376,981	10,948	3,387,929	יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)
-	-	-	-	-	-	80,177	80,177	788	80,965	רווח נקי
-	-	-	-	(11,036)	-	-	(11,036)	(125)	(11,161)	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
-	-	-	(15,384)	-	-	-	(15,384)	-	(15,384)	שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
-	-	-	(14,507)	-	-	-	(14,507)	-	(14,507)	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
-	-	-	240	-	-	-	240	-	240	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
-	-	-	-	-	-	(488)	(488)	-	(488)	הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	-	-	-	2,678	-	-	2,678	-	2,678	חלק ברווח כולל אחר של חברות כלולות
-	-	-	10,507	4,403	-	172	15,082	-	15,082	הטבת מס המתייחסת לפריטים של הפסד כולל אחר
-	-	-	(19,144)	(3,955)	-	(316)	(23,415)	(125)	(23,540)	סה"כ הפסד כולל אחר
-	-	-	(19,144)	(3,955)	-	79,861	56,762	663	57,425	סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל
-	-	-	-	-	-	(50,000)	(50,000)	-	(50,000)	דיבידנד שהוכרז
-	-	-	-	-	-	-	-	(501)	(501)	דיבידנד שחולק
99,429	332,985	40,161	156,156	(15,896)	116,789	2,647,462	3,383,743	11,110	3,394,853	יתרה ליום 31 במרס, 2017

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת משלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר אלפי ש"ח										
99,429	332,985	40,161	175,300	(11,941)	116,789	6,657	2,617,601	3,376,981	10,948	3,387,929
-	-	-	-	-	-	-	279,522	279,522	4,037	283,559
-	-	-	-	(20,278)	-	-	-	(20,278)	109	(20,169)
-	-	-	159,623	-	-	-	-	159,623	-	159,623
-	-	-	(82,321)	-	-	-	-	(82,321)	-	(82,321)
-	-	-	7,079	-	-	-	-	7,079	-	7,079
-	-	-	-	-	10,145	-	-	10,145	-	10,145
-	-	-	-	-	-	-	711	711	-	711
-	-	-	-	7,825	-	-	-	7,825	-	7,825
-	-	-	(27,883)	7,177	(2,333)	-	(173)	(23,212)	-	(23,212)
-	-	-	56,498	(5,276)	7,812	-	538	59,572	109	59,681
-	-	-	56,498	(5,276)	7,812	-	280,060	339,094	4,146	343,240
-	-	-	-	-	-	-	(100,000)	(100,000)	(2,976)	(102,976)
99,429	332,985	40,161	231,798	(17,217)	124,601	6,657	2,797,661	3,616,075	12,118	3,628,193

יתרה ליום 1 בינואר, 2017

רווח נקי
התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
הערכה מחדש רכוש קבוע
רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
חלק ברווח כולל אחר של חברות כלולות הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		נספח	
2017	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח	
701,629	137,732	(199,219)		
			(א)	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(80,346)	(100,795)	(47,959)		השקעות בחברות כלולות
37,673	-	-	(ה)	תמורה ממימוש חברות מאוחדות
(4,201)	(4,201)	-	(ד)	מזומנים שנגרעו בגין איבוד שליטה בחברה מאוחדת
(191,031)	(34,210)	(15,577)		השקעה ברכוש קבוע
(138,023)	(31,193)	(31,674)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
101,946	16,371	2,052		תמורה ממימוש בחברות הקבוצה שאינן חברות ביטוח, נטו
(8,475)	(5,967)	(2,139)		מתן הלוואות לחברות כלולות
34,918	984	3,644		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות
5,004	1,316	6,966		תמורה ממימוש רכוש קבוע
(242,535)	(157,695)	(84,687)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	-	250,334		קבלת התחייבויות פיננסיות (בניכוי הוצאות הנפקה)
(144,105)	(3,112)	(272)		פירעון התחייבויות פיננסיות
(100,000)	-	-		דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה
(2,976)	(501)	(500)		דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(247,081)	(3,613)	249,562		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(33,251)	(13,054)	4,619		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
178,762	(36,630)	(29,725)		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
2,727,555	2,727,555	2,906,317	(ב)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
2,906,317	2,690,925	2,876,592	(ג)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
283,559	80,965	36,906	רווח נקי לתקופה
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(188)	(1,576)	(1,006)	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות
(1,765,011)	(285,859)	(54,403)	רווחים נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(116,934)	(2,697)	(24,871)	נכסי חוב סחירים
(522,618)	(76,681)	(98,955)	נכסי חוב שאינם סחירים
(25,369)	(10,868)	(2,616)	מניות
(155,382)	(137,299)	1,843	אחרות
(820,303)	(227,545)	(124,599)	
86,120	18,967	15,366	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות
39	(151)	72	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
68	-	-	ירידת ערך רכוש קבוע
(45)	-	-	עליה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(42,642)	-	(563)	עליה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
(397)	-	-	רווח מצירוף עסקים
3,297	-	-	הפסד ממימוש חברות מאוחדות
4,534	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
			פחת והפחתות:
59,635	15,945	9,835	רכוש קבוע
108,681	28,345	24,449	נכסים בלתי מוחשיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)

2,479,514	430,263	446,344	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
680,512	290,806	508,905	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(171,104)	(125,100)	(101,627)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(60,176)	(52,970)	(41,051)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
159,317	56,930	19,323	מסים על ההכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
(562)	(199)	(124)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
(466,356)	(227,228)	(599,441)	רכישות נטו של השקעות פיננסיות
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
(409)	(99)	(62)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
-	-	684	תמורה מממוש נדל"ן להשקעה
(1,133,994)	(218,093)	(397,462)	רכישות נטו של השקעות פיננסיות
(19,650)	(179,070)	(200,300)	פרמיות לגבייה
(29,780)	88,517	21,542	חייבים ויתרות חובה
144,738	101,051	(4,502)	זכאים ויתרות זכות
3,650	(965)	615	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
(780,512)	(288,031)	(478,005)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
(90,689)	(10,926)	(6,930)	ריבית ששולמה
1,153,004	327,900	232,961	ריבית שהתקבלה
(177,623)	(31,389)	(42,002)	מסים ששולמו
66,724	358	7	מסים שהתקבלו
247,166	58,855	57,844	דיבידנד שהתקבל
1,198,582	344,798	241,880	
701,629	137,732	(199,219)	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום	ביום 31 במרס	
31 בדצמבר	2017	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			(ב) <u>מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
1,832,444	1,832,444	2,332,089	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
895,111	895,111	574,228	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
2,727,555	2,727,555	2,906,317	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
			(ג) <u>מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
2,332,089	1,888,251	2,246,073	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
574,228	802,674	630,519	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
2,906,317	2,690,925	2,876,592	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
			(ד) <u>מזומנים שנגרעו בגין איבוד שליטה בחברה מאוחדת</u>
97,110	97,110	-	נכסים בלתי מוחשיים
5,966	5,966	-	נכסי מסים שוטפים
(8,422)	(8,422)	-	חייבים ויתרות חובה
(2,202)	(2,202)	-	זכאים ויתרות זכות
92,452	92,452	-	
(96,653)	(96,653)	-	בניכוי השקעה קיימת בעת איבוד שליטה בחברה מאוחדת
(4,201)	(4,201)	-	
			(ה) <u>תמורה ממימוש של חברות מאוחדות</u>
(36,055)	-	-	חייבים ויתרות חובה
9,105	-	-	נכסי מסים שוטפים, נטו
287,526	-	-	רכוש קבוע
7,510	-	-	נכסי מסים נדחים, נטו
(9,755)	-	-	זכאים ויתרות זכות
(217,361)	-	-	התחייבויות פיננסיות
(3,297)	-	-	הפסד ממימוש חברות מאוחדות
37,673	-	-	
			(ו) <u>פעילות שלא במזומן</u>
-	50,000	51,000	דיבידנד שהוכרז כנגד זכאים ויתרות זכות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

תיאור החברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם ניידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, והמחזיקים (ביחד) בכ- 61.86% ממניות החברה. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, פנסיה וגמל), ביטוח בריאות וביטוח כללי. בנוסף עוסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפעילות של מתן שירותי הפצת ניירות ערך והתחייבות חיתומית ובפעילות סולארית. כמו כן עוסקת החברה בהשקעות בנדל"ן בחו"ל, במימון ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים, במתן התחייבות לפירעון אמצעי תשלום וניהול פעילות קרנות נאמנות באמצעות חברות כלולות.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה ז'בוטינסקי 23, רמת גן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

דוחות כספיים ביניים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרס, 2018 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2017 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט תקן חדש שנכנס לתוקף ב- 1 בינואר, 2018 כמפורט להלן:

IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

IFRS 15 (להלן - התקן) פורסם על ידי ה-IASB במאי, 2014.

התקן מחליף, בין היתר, את IAS 18 הכנסות. התקן איננו חל על הכרה בהכנסה מחוזי ביטוח אך חל על סוכנויות הביטוח ועל חוזים לניהול נכסים (קרנות פנסיה, קופות גמל וחוזי השקעה).

התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות:

- שלב 1 - זיהוי החוזה עם הלקוח, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים (modifications) בחוזים.
- שלב 2 - זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות (distinct) בחוזה.
- שלב 3 - קביעת מחיר העסקה, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.
- שלב 4 - הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.
- שלב 5 - הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.

התקן מיושם לראשונה בדוחות כספיים אלה. החברה בחרה ליישם את הוראות התקן, ככל שחלות עליה, למפרע עם הקלות מסוימות וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה. גישת יישום למפרע חלקי דורשת הכרה בהשפעה המצטברת של יישום התקן על חוזים שטרם הושלמו ליום 1 בינואר 2018 באמצעות התאמה של יתרת הפתיחה של יתרת הרווח לאותו מועד ולא נדרשת הצגה מחדש של מספרי השוואה. לאמור לעיל לא היתה השפעה על יתרת הפתיחה של יתרת הרווח בדוחותיה הכספיים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. מתכונת העריכה של תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים (המשך)

השפעה בסוכנויות הביטוח

בפוליסות בהן לא קיים שירות עוקב יכללו במחיר העסקה גם עמלות נפרעים בהתאם להוראות התקן לגבי תמורה משתנה ויוכרו במועד הפקת הפוליסה חלף הכרה על פני חיי הפוליסה. לשינוי זה אין השפעה ליום 1 בינואר, 2018 מכיוון שהחברה מיישמת את ההקלה לגבי חוזים שהושלמו.

השפעה בחברות המנהלות קרנות פנסיה וגמל

ליישום התקן החדש לא היתה השפעה על מועד הכרה בהכנסה מדמי ניהול ולא על עיתוי ההכרה בהוצאה בגין עלויות להשגת חוזים המנוהלים עבור קרנות פנסיה וגמל.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

31 במרס, 2018	(0.1)	(0.3)	1.4
31 במרס, 2017	0.1	(0.2)	(5.5)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017	0.4	0.3	(9.8)
------------------------------------	-----	-----	-------

באור 3: - מגזרי פעילות

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

● ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים כגון כלי שיט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

4. הפעילות אשר אינה מיוחסת למגזרי פעילות, כוללת פעילות השקעות בנדל"ן, פעילות סולארית בארץ ובח"ל, מתן התחייבויות חיתומיות, פעילות של תיווך ביטוחי, מימון ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים ומתן התחייבות לפירעון אמצעי תשלום, ניהול פעילות קרנות נאמנות והכנסות מהשקעות והוצאות מימון שלא יוחסו למגזרי הפעילות האחרים.

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה. במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקטון ברווח המדווח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2018					
סח"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
2,037,879	-	-	843,064	192,485	1,002,330
232,807	-	-	167,588	33,324	31,895
1,805,072	-	-	675,476	159,161	970,435
213,766	(5,075)	14,097	39,380	5,652	159,712
216,950	(328)	983	-	-	216,295
55,833	(10,863)	23,178	33,163	3,729	6,626
1,471	-	1,471	-	-	-
2,293,092	(16,266)	39,729	748,019	168,542	1,353,068
1,860,729	-	-	623,182	151,902	1,085,645
(189,959)	-	-	(129,699)	(33,093)	(27,167)
1,670,770	-	-	493,483	118,809	1,058,478
359,134	(10,863)	7,425	157,191	68,684	136,697
181,171	(5,240)	16,174	29,964	9,451	130,822
5,351	-	1,134	-	-	4,217
21,443	(163)	20,128	539	198	741
2,237,869	(16,266)	44,861	681,177	197,142	1,330,955
1,006	-	5,031	191	(587)	(3,629)
56,229	-	(101)	67,033	(29,187)	18,484
(31,772)	-	(23,145)	(14,709)	982	5,100
24,457	-	(23,246)	52,324	(28,205)	23,584

ליום 31 במרס, 2018					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
19,297,428	-	-	7,147,162	1,247,559	10,902,707
25,786,072	-	-	-	63,799	25,722,273

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2017

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
738,156	167,509	839,960	-	-	1,745,625
36,567	31,863	142,651	-	-	211,081
701,589	135,646	697,309	-	-	1,534,544
370,079	6,738	15,883	35,124	(5,311)	422,513
209,135	-	-	8,926	(368)	217,693
8,060	4,083	27,070	19,226	(10,977)	47,462
15	-	-	10,945	(13)	10,947
1,288,878	146,467	740,262	74,221	(16,669)	2,233,159
964,184	102,054	658,237	-	-	1,724,475
(24,868)	(30,215)	(136,958)	-	-	(192,041)
939,316	71,839	521,279	-	-	1,532,434
133,560	57,539	158,916	10,938	(10,987)	349,966
118,102	9,025	31,629	26,782	(5,507)	180,031
4,513	-	-	8,435	-	12,948
1,406	233	535	19,462	(175)	21,461
1,196,897	138,636	712,359	65,617	(16,669)	2,096,840
(1,504)	(206)	584	2,702	-	1,576
90,477	7,625	28,487	11,306	-	137,895
(22,068)	(3,050)	3,845	(17,349)	-	(38,622)
68,409	4,575	32,332	(6,043)	-	99,273

ליום 31 במרס, 2017

בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
10,358,260	1,101,838	6,938,719	-	-	18,398,817
23,228,885	61,592	-	-	-	23,290,477

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017					
ביטוח חיים	ביטוח	ביטוח	לא מיוחס	התאמות	
וחסכון ארוך טווח	בריאות	כללי	למגזרי פעילות	וקיזוזים	סה"כ
מבוקר					
אלפי ש"ח					
3,014,095	704,656	3,441,225	-	-	7,159,976
127,717	128,160	620,479	-	-	876,356
2,886,378	576,496	2,820,746	-	-	6,283,620
2,263,555	33,576	140,144	161,949	(22,469)	2,576,755
906,547	-	-	11,482	(1,132)	916,897
23,562	13,619	119,598	75,211	(39,524)	192,466
518	-	-	49,143	(80)	49,581
6,080,560	623,691	3,080,488	297,785	(63,205)	10,019,319
4,895,705	454,683	2,625,059	-	-	7,975,447
(93,188)	(137,802)	(456,150)	-	-	(687,140)
4,802,517	316,881	2,168,909	-	-	7,288,307
514,564	237,535	668,582	31,098	(39,536)	1,412,243
497,244	37,844	125,766	81,502	(22,972)	719,384
18,086	-	-	28,498	-	46,584
6,289	1,529	2,216	100,776	(697)	110,113
5,838,700	593,789	2,965,473	241,874	(63,205)	9,576,631
(8,033)	(1,172)	5,738	3,655	-	188
233,827	28,730	120,753	59,566	-	442,876
(5,867)	(537)	51,575	37,722	-	82,893
227,960	28,193	172,328	97,288	-	525,769

ליום 31 בדצמבר, 2017					
מבוקר					
אלפי ש"ח					
10,689,686	1,179,442	6,919,395	-	-	18,788,523
25,275,897	63,831	-	-	-	25,339,728

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2018					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)	סה"כ	ענפי
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
247,322	517,457	171,581	121,194	1,057,554	פרמיות ברוטו
44,878	26,339	102,356	49,985	223,558	פרמיות ביטוח משנה
202,444	491,118	69,225	71,209	833,996	פרמיות בשייר
(33,257)	(94,485)	(9,056)	(21,722)	(158,520)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
169,187	396,633	60,169	49,487	675,476	פרמיות שהורווחו בשייר
18,287	9,405	2,706	8,982	39,380	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
7,750	2,962	17,159	5,292	33,163	הכנסות מעמלות
195,224	409,000	80,034	63,761	748,019	סך כל ההכנסות
166,363	290,183	101,761	64,875	623,182	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(21,122)	(18,153)	(73,891)	(16,533)	(129,699)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
145,241	272,030	27,870	48,342	493,483	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
20,066	86,426	36,630	14,069	157,191	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
10,654	10,890	5,372	3,048	29,964	הוצאות הנהלה וכלליות
177	158	88	116	539	הוצאות מימון
176,138	369,504	69,960	65,575	681,177	סך כל ההוצאות
99	33	7	52	191	חלק ברווחי חברות כלולות רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
19,185	39,529	10,081	(1,762)	67,033	הפסד כולל אחר לפני הטבת מס
(9,293)	(2,529)	(92)	(2,795)	(14,709)	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
9,892	37,000	9,989	(4,557)	52,324	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 במרס, 2018 (בלתי מבוקר)
3,531,165	1,251,159	671,048	1,693,790	7,147,162	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 במרס, 2018 (בלתי מבוקר)
3,231,042	1,189,876	193,746	1,181,619	5,796,283	

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2017					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים **)	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
251,025	516,415	167,787	121,449	1,056,676	פרמיות ברוטו
34,935	23,980	96,836	39,386	195,137	פרמיות ביטוח משנה
216,090	492,435	70,951	82,063	861,539	פרמיות בשייר
(24,642)	(105,066)	(11,603)	(22,919)	(164,230)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
191,448	387,369	59,348	59,144	697,309	פרמיות שהורווחו בשייר
6,437	5,511	1,769	2,166	15,883	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,241	3,067	20,063	2,699	27,070	הכנסות מעמלות
199,126	395,947	81,180	64,009	740,262	סך כל ההכנסות
184,655	285,573	129,843	58,166	658,237	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(15,726)	(14,105)	(106,620)	(507)	(136,958)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
168,929	271,468	23,223	57,659	521,279	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
18,392	86,570	37,622	16,332	158,916	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
9,581	12,484	5,345	4,219	31,629	הוצאות הנהלה וכלליות
131	109	179	116	535	הוצאות מימון
197,033	370,631	66,369	78,326	712,359	סך כל ההוצאות
302	105	21	156	584	חלק ברווחי חברות כלולות
2,395	25,421	14,832	(14,161)	28,487	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
2,077	660	102	1,006	3,845	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
4,472	26,081	14,934	(13,155)	32,332	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
3,405,129	1,252,919	675,981	1,604,690	6,938,719	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 במרס, 2017 (בלתי מבוקר)
3,205,817	1,194,024	190,970	1,096,805	5,687,616	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 במרס, 2017 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים **)	סה"כ	
אלפי ש"ח					
824,369	1,686,311	595,715	329,897	3,436,292	פרמיות ברוטו
131,385	61,835	354,033	121,422	668,675	פרמיות ביטוח משנה
692,984	1,624,476	241,682	208,475	2,767,617	פרמיות בשייר
56,947	(21,241)	299	17,124	53,129	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
749,931	1,603,235	241,981	225,599	2,820,746	פרמיות שהורווחו בשייר
67,277	34,723	11,247	26,897	140,144	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
17,057	4,584	85,888	12,069	119,598	הכנסות מעמלות
834,265	1,642,542	339,116	264,565	3,080,488	סך כל ההכנסות
807,991	1,156,666	373,499	286,903	2,625,059	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(79,184)	(51,034)	(282,745)	(43,187)	(456,150)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
728,807	1,105,632	90,754	243,716	2,168,909	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
83,373	362,376	155,839	66,994	668,582	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
38,964	49,006	22,750	15,046	125,766	הוצאות הנהלה וכלליות
707	475	585	449	2,216	הוצאות מימון
851,851	1,517,489	269,928	326,205	2,965,473	סך כל ההוצאות
2,967	1,019	232	1,520	5,738	חלק ברווחי חברות כלולות
(14,619)	126,072	69,420	(60,120)	120,753	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
30,684	9,779	1,731	9,381	51,575	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
16,065	135,851	71,151	(50,739)	172,328	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
3,501,642	1,158,971	630,020	1,628,762	6,919,395	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2017 (מבוקר)
3,227,071	1,109,287	181,120	1,143,400	5,660,878	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2017 (מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 80% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2018				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	1,002,330	1,002,330	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	31,895	31,895	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	970,435	970,435	פרמיות שהורווחו בשייר
44,068	(365)	116,009	159,712	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
30,526	126,212	59,557	216,295	הכנסות מדמי ניהול
-	-	6,626	6,626	הכנסות מעמלות
74,594	125,847	1,152,627	1,353,068	סך כל ההכנסות
39,954	-	1,045,691	1,085,645	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(27,167)	(27,167)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
39,954	-	1,018,524	1,058,478	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
7,888	27,081	101,728	136,697	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16,143	60,192	54,487	130,822	הוצאות הנהלה וכלליות
1,767	2,450	-	4,217	הוצאות אחרות
39	73	629	741	הוצאות מימון
65,791	89,796	1,175,368	1,330,955	סך כל ההוצאות
-	-	(3,629)	(3,629)	חלק בהפסדי חברות כלולות
8,803	36,051	(26,370)	18,484	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
29	82	4,989	5,100	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
8,832	36,133	(21,381)	23,584	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2017				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	738,156	738,156	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	36,567	36,567	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	701,589	701,589	פרמיות שהורווחו בשייר
52,939	143	316,997	370,079	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
27,209	115,451	66,475	209,135	הכנסות מדמי ניהול
-	-	8,060	8,060	הכנסות מעמלות
-	14	1	15	הכנסות אחרות
80,148	115,608	1,093,122	1,288,878	סך כל ההכנסות
44,826	-	919,358	964,184	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(24,868)	(24,868)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
44,826	-	894,490	939,316	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
7,562	35,872	90,126	133,560	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16,003	49,331	52,768	118,102	הוצאות הנהלה וכלליות
2,063	2,450	-	4,513	הוצאות אחרות
48	580	778	1,406	הוצאות מימון
70,502	88,233	1,038,162	1,196,897	סך כל ההוצאות
-	-	(1,504)	(1,504)	חלק בהפסדי חברות כלולות
9,646	27,375	53,456	90,477	רווח לפני מסים על ההכנסה
(24)	(53)	(21,991)	(22,068)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
9,622	27,322	31,465	68,409	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	-	3,014,095	3,014,095	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	127,717	127,717	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	-	2,886,378	2,886,378	פרמיות שהורווחו בשייר
252,744	2,882	2,007,929	2,263,555	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
113,528	479,994	313,025	906,547	הכנסות מדמי ניהול
-	-	23,562	23,562	הכנסות מעמלות
395	117	6	518	הכנסות אחרות
366,667	482,993	5,230,900	6,080,560	סך כל ההכנסות
230,647	-	4,665,058	4,895,705	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
-	-	(93,188)	(93,188)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
230,647	-	4,571,870	4,802,517	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
32,021	119,170	363,373	514,564	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
67,241	215,281	214,722	497,244	הוצאות הנהלה וכלליות
8,286	9,800	-	18,086	הוצאות אחרות
474	1,265	4,550	6,289	הוצאות מימון
338,669	345,516	5,154,515	5,838,700	סך כל ההוצאות
-	-	(8,033)	(8,033)	חלק בהפסדי חברות כלולות
27,998	137,477	68,352	233,827	רווח לפני מסים על ההכנסה
(37)	(72)	(5,758)	(5,867)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
27,961	137,405	62,594	227,960	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2018	
סה"כ	קופות גמל מבטיחות תשואה	פוליסות ללא מרכיב חסכון					
		סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
		קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
בלתי מבוקר							
אלפי ש"ח							
1,002,330		8,278	120,312	505,666	218,829	134,975	14,270
284,824		-	-	284,819	-	5	-
78,997	4,046	-	-	32,738	6,327	26,820	9,067
1,036,454		2,724	52,151	506,446	222,754	188,367	64,012
49,191	39,954	-	-	9,178	28	6	25

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של מנורה ביטוח, הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת וקופות גמל מבטיחות תשואה מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח וקופות הגמל מבטיחות התשואה השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2017	
סה"כ	קופות גמל מבטיחות תשואה	פוליסות ללא מרכיב חסכון					
		סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
		קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
בלתי מבוקר							
אלפי ש"ח							
738,156		7,430	108,871	465,591	14,490	125,645	16,129
279,449		-	-	279,440	-	9	-
74,195	8,174	-	-	29,080	1,186	37,177	(1,422)
880,425		5,479	69,888	516,947	14,408	253,795	19,908
83,759	44,826	-	-	38,836	(4)	66	35

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של מנורה ביטוח, הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת וקופות גמל מבטיחות תשואה מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח וקופות הגמל מבטיחות התשואה השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017	
סה"כ	קופות גמל מבטיחות תשואה	פוליסות ללא מרכיב חסכון					
		סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
		קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
מבוקר							
אלפי ש"ח							
3,014,095		30,395	451,881	1,740,257	187,248	541,850	62,464
1,010,581		-	-	1,010,557	-	23	1
385,537	21,200	-	-	121,896	21,958	191,128	29,355
4,383,280		32,456	243,604	2,237,843	215,513	1,407,433	246,431
512,425	230,647	-	-	281,443	39	149	147

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של מנורה ביטוח, הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת וקופות גמל מבטיחות תשואה מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח וקופות הגמל מבטיחות התשואה השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח בריאות

נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו

ביום 31 במרס, 2018

סה"כ	אחר (**)		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
210,302	(* 34,691)	(* 155,162)	(11)	20,460
151,902	14,235	77,352	443	59,872

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

- (*) מתוכם, לזמן ארוך פרמיות פרט בסך של 131,454 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך של 23,708 אלפי ש"ח ולזמן קצר כל הפרמיות הינן פרמיות פרט.
- (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לזמן ארוך הינו הוצאות רפואיות, ולזמן קצר הינו עובדים זרים.

נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו

ביום 31 במרס, 2017

סה"כ	אחר (**)		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
182,787	(* 30,448)	(* 133,114)	213	19,012
102,054	13,257	72,362	(137)	16,572

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

- (*) מתוכם, לזמן ארוך פרמיות פרט בסך של 117,470 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך של 15,644 אלפי ש"ח ולזמן קצר כל הפרמיות הינן פרמיות פרט.
- (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לזמן ארוך הינו הוצאות רפואיות, ולזמן קצר הינו עובדים זרים.

נתונים לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר, 2017

סה"כ	אחר (**)		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
707,707	(* 70,677)	(* 558,973)	945	77,112
454,683	50,770	322,547	706	80,660

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

- (*) מתוכם, לזמן ארוך פרמיות פרט בסך של 488,587 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך של 70,386 אלפי ש"ח ולזמן קצר כל הפרמיות הינן פרמיות פרט.
- (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לזמן ארוך הינו הוצאות רפואיות, ולזמן קצר הינו עובדים זרים.

באור 4: - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום	ליום 31 במרס		
31 בדצמבר	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
76,818	76,410	76,942	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות:
7,683,089	7,067,083	7,927,509	נכסי חוב סחירים
4,236,327	4,137,143	4,173,554	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
5,352,575	4,698,093	5,603,748	מניות
5,487,494	5,566,677	5,631,165	השקעות פיננסיות אחרות (**)
22,759,485	21,468,996	23,335,976	סך הכל השקעות פיננסיות
2,332,089	1,888,251	2,246,073	מזומנים ושווי מזומנים
222,926	142,653	188,389	אחר
25,391,318	23,576,310	25,847,380	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
498,066	478,822	504,390	(*) כולל נכסים שנמדדו לפי עלות מופחתת
568,072	538,353	570,071	השווי ההוגן של הנכסים כאמור

(**) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 במרס, 2018			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,927,509	-	1,267,463	6,660,046
3,669,164	20,655	3,648,509	-
5,603,748	39,094	21,598	5,543,056
5,631,165	1,409,524	1,536,877	2,684,764
<u>22,831,586</u>	<u>1,469,273</u>	<u>6,474,447</u>	<u>14,887,866</u>

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

ליום 31 במרס, 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,067,083	-	936,668	6,130,415
3,658,321	21,294	3,637,027	-
4,698,093	30,338	9,555	4,658,200
5,566,677	1,255,256	1,623,864	2,687,557
<u>20,990,174</u>	<u>1,306,888</u>	<u>6,207,114</u>	<u>13,476,172</u>

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
7,683,089	-	1,037,496	6,645,593
3,738,261	24,147	3,714,114	-
5,352,575	36,768	29,758	5,286,049
5,487,494	1,314,927	1,395,001	2,777,566
<u>22,261,419</u>	<u>1,375,842</u>	<u>6,176,369</u>	<u>14,709,208</u>

השקעות פיננסיות:
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
סה"כ	השקעות		נכסי חוב	
	פיננסיות	מניות	שאינם סחירים	
אחרות				
1,375,842	1,314,927	36,768	24,147	יתרה ליום 1 בינואר, 2018 (מבוקר)
46,321	42,266	2,375	1,680	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
93,965	93,814	151	-	רכישות
(42,643)	(40,424)	-	(2,219)	מכירות
(4,212)	(1,059)	(200)	(2,953)	פדיונות
1,469,273	1,409,524	39,094	20,655	יתרה ליום 31 במרס, 2018
59,483	55,947	2,404	1,132	סך הרווחים לתקופה שלא מומשו
				ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
				המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2018

בתקופת הדוח לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
1,326,464	1,273,287	29,526	23,651	יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)
(38,123)	(39,023)	812	88	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
45,085	44,982	-	103	רכישות
(25,326)	(23,990)	-	(1,336)	מכירות
(238)	-	-	(238)	פדיונות
(974)	-	-	(974)	העברות מתוך רמה 3
1,306,888	1,255,256	30,338	21,294	יתרה ליום 31 במרס, 2017
				סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים
(35,636)	(36,319)	812	(129)	נכון ליום 31 במרס, 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
מבוקר				
אלפי ש"ח				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
1,326,464	1,273,287	29,526	23,651	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
(39,156)	(46,181)	3,144	3,881	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
370,531	359,787	10,559	185	רכישות
(214,174)	(206,377)	(6,461)	(1,336)	מכירות
(2,184)	-	-	(2,184)	פדיונות
3,675	2,751	-	924	העברות אל רמה 3
(69,314)	(68,340)	-	(974)	העברות מתוך רמה 3
1,375,842	1,314,927	36,768	24,147	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
				סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2017
(14,316)	(17,183)	52	2,815	

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ההרכב:

ליום 31 במרס, 2018

ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

8,992,081	6,847,900
-----------	-----------

5,540,498	5,078,092
-----------	-----------

14,532,579	11,925,992
------------	------------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2017

ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

8,540,344	6,650,164
-----------	-----------

4,697,972	4,365,328
-----------	-----------

13,238,316	11,015,492
------------	------------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2017

ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

8,913,501	6,781,872
-----------	-----------

5,499,087	5,153,898
-----------	-----------

14,412,588	11,935,770
------------	------------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

ליום 31 במרס, 2018				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,794,817	-	484,547	4,310,270	נכסי חוב סחירים
405,643	25,494	2,032	378,117	מניות
1,711,412	321,524	528,333	861,555	השקעות פיננסיות אחרות
6,911,872	347,018	1,014,912	5,549,942	סה"כ

ליום 31 במרס, 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,868,361	-	388,793	4,479,568	נכסי חוב סחירים
261,798	17,981	-	243,817	מניות
1,329,515	255,312	555,268	518,935	השקעות פיננסיות אחרות
6,459,674	273,293	944,061	5,242,320	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2017				נכסי חוב סחירים
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,578,129	-	450,642	4,127,487	
374,406	24,289	144	349,973	מניות
1,592,348	292,268	469,977	830,103	אחרות
6,544,883	316,557	920,763	5,307,563	סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
מניות	אחרות	סה"כ	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
24,289	292,268	316,557	יתרה ליום 1 בינואר, 2018 (מבוקר)
61	(3,216)	(3,155)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
1,209	8,238	9,447	סך הרווחים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	30,154	30,154	רכישות
-	(4,917)	(4,917)	מכירות
(100)	(1,323)	(1,423)	פדיונות
35	320	355	העברות אל רמה 3
25,494	321,524	347,018	יתרה ליום 31 במרס, 2018

מניות	אחרות	סה"כ	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
73	(728)	(655)	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו
			ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון
			ליום 31 במרס, 2018

בתקופת הדוח לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
מניות	אחרות	סה"כ	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
17,054	257,942	274,996	יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)
819	(2,040)	(1,221)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
108	(6,155)	(6,047)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח כולל אחר
-	9,729	9,729	רכישות
-	(4,164)	(4,164)	מכירות
17,981	255,312	273,293	יתרה ליום 31 במרס, 2017

מניות	אחרות	סה"כ	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
820	(1,238)	(418)	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו
			ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון
			ליום 31 במרס, 2017

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
מניות	אחרות	סה"כ	
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
17,054	257,942	274,996	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
			סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
3,271	(2,485)	786	ברווח והפסד
(1,418)	4,064	2,646	ברווח כולל אחר
6,944	93,153	100,097	רכישות
(1,348)	(49,463)	(50,811)	מכירות
(214)	-	(214)	פדיונות
-	2,062	2,062	העברות אל רמה 3
-	(13,005)	(13,005)	העברות מתוך רמה 3
24,289	292,268	316,557	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
			סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח
			והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום
2,270	7,183	9,453	31 בדצמבר, 2017

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט התחייבויות פיננסיות

ליום			ליום		
31 בדצמבר	ליום 31 במרס		31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2017	2017	2018	2017	2017	2018
	שווי הוגן			ערך בספרים	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					
75	124,112	36	75	124,138	35
726,655	811,781	727,715	678,703	770,818	683,712
1,172,420	1,184,754	1,430,114	1,037,338	1,081,840	1,291,755
-	5,850	-	-	2,507	-
14,719	103,257	15,095	14,714	103,316	14,985
2,054	3,606	2,105	1,960	3,509	2,059
1,915,923	2,233,360	2,175,065	1,732,790	2,086,128	1,992,546
35,455	2,188	105,167	35,455	2,188	105,167
15,660	3,677	46,308	15,660	3,677	46,308
51,115	5,865	151,475	51,115	5,865	151,475
1,967,038	2,239,225	2,326,540	1,783,905	2,091,993	2,144,021
1,075,591	1,087,881	1,332,987	933,915	974,812	1,183,460

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים
אגרות חוב
כתבי התחייבויות נדחים (*)
פיקדון צובר ריבית
התחייבויות בגין חכירה מימונית
הלוואות מזכויות שאינן מקנות שליטה

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך התחייבויות פיננסיות
(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המוכרים לצורך עמידה בדרישות ההון

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור התחייבויות פיננסיות אשר מוכרות בשווי ההוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

31 במרס, 2018				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
770	133,457	17,248	151,475	

31 במרס, 2017				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
147	3,194	2,524	5,865	

31 בדצמבר, 2017				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
80	38,534	12,501	51,115	

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. גיוס כתבי התחייבות נדחים

ביום 15 בפברואר, 2018, בהמשך לפרסום דוח דירוג של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ה') אשר דורגו על ידי מדרוג בע"מ בדירוג A1 (באופק יציב), ולאחר פרסום דוח הצעת מדף, השלימה חברה נכדה מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ (להלן - מנורה גיוס הון) גיוס בהיקף של 253,880,000 ש"ח, באמצעות הקצאה לציבור של כתבי התחייבות נדחים (סדרה ה') בסך של 253,880,000 ש"ח בני 1 ש"ח ע.ג. כל אחד של מנורה גיוס הון.

קרן כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ה') תיפרע בתשלום אחד, בשנת 2032. היתרה הבלתי מסולקת של הקרן תישא ריבית שנתית, קבועה, בשיעור של 3.43%, אשר תשולם בשני תשלומים חצי שנתיים בימים 30 ביוני ו- 31 בדצמבר של כל שנה קלנדרית, החל משנת 2018 ועד לשנת 2032 (כולל). לחברה אפשרות לפידיון מוקדם בכל מועד תשלום ריבית, כאשר המועד הראשון לפידיון מוקדם יהיה ביום 30 ביוני, 2029, ראה דיווח מידי מיום 14 בפברואר 2018, (אסמכתא: 012504-01-2018) (להלן: "דוח הצעת המדף"). ככל שמנורה גיוס הון לא תנצל את זכותה לפידיון מוקדם, תשולם תוספת ריבית למחזיקי כתבי ההתחייבות הנדחים על הריבית אותה נושאים כתבי התחייבות הנדחים באותה עת, בגין יתרת התקופה (ממועד הפדיון המוקדם שלא נוצל כאמור ועד למועד הפרעון בפועל), שתהא בשיעור של 50% ממרווח הסיכון המקורי שנקבע בהנפקה. תוספת הריבית כאמור תעמוד על שיעור של 0.681%.

כמו כן, בגין כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ה'), יידחו תשלומי קרן, אשר במועד הקובע לתשלומם יתקיימו "נסיבות משהות", כהגדרתן בחוזר הסולבנסי ועמדת הממונה.

תמורת הנפקת כתבי ההתחייבות הנדחים הופקדה במנורה ביטוח כהון רובד 2 (הון משני מורכב), לשימושה, על פי שיקוליה ועל אחריותה. מנורה ביטוח התחייבה לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפרעון כתבי ההתחייבות הנדחים למחזיקים בהם. התחייבות מנורה ביטוח לשאת בתשלום מלוא הסכומים כאמור הינה בעלת המאפיינים הבאים: (1) קודמת להתחייבויות מנורה ביטוח כלפי זכויותיהם של נושים על פי רכיבים ומכשירים הכלולים בהון רובד 1 (הון ראשוני מורכב) ובהון רובד 2 שלה (הון משני מורכב) וכן הון משני נחות (כהגדרתם בחוזר הסולבנסי ועמדת הממונה); (2) בעלות מעמד שווה לכתבי התחייבות נדחים שהנפיקה מנורה ביטוח מסוג הון משני מורכב ולכתבי התחייבות נדחים שתנפיק מנורה ביטוח מסוג הון רובד 2; ו- (3) נדחית ליתר התחייבויותיה של מנורה ביטוח כלפי נושיה. לפרטים נוספים בדבר תנאי ההנפקה ראה דוח הצעת המדף. שירותי הייעוץ בגין ההנפקה האמורה בוצעו בתנאי שוק על ידי חברה קשורה מנורה מבטחים חיתום וניהול בע"מ.

באור 5: - הון ודרישות הון

מדיניות ודרישות ההון

יש לעיין בבאור זה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2017.

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. מנורה ביטוח ושומרה ביטוח (להלן - חברות הביטוח המאוחדות) כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

כחלק מתהליך יישום משטר סולבנסי, נדרשות חברות הביטוח המאוחדות לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להם הן חשופות. חברות הביטוח המאוחדות נדרשות לקבוע הון יעד שישקף יחס כושר פירעון ראוי לדעתן לצורך חלוקת דיבידנד.

ביום 5 בפברואר, 2018 וביום 15 במרץ, 2018 החליטו דירקטוריוני מנורה ביטוח ושומרה ביטוח, בהתאמה, על קביעת הון יעד לצורך חלוקת דיבידנד בהתאם לסעיף 1(א)(2) למכתב למנהלי חברות הביטוח, שפורסם ביום 1 באוקטובר 2017, על ידי הממונה, ואשר מטרתו יצירת כרית ביטחון כתנאי לחלוקת דיבידנד כאמור.

הון היעד שנקבע על ידי דירקטוריוני מנורה ביטוח ושומרה ביטוח, הינו בשיעור של 10% מעל להון הנדרש ובשיעור של 2% מעל ההון הנדרש, בהתאמה, נכון ל-31 בדצמבר, 2017, בהתאם להוראות הסולבנסי החלות על חברות הביטוח, ללא התחשבות בהוראות המעבר אשר פורסמו על ידי הממונה לעניין זה (להלן: "הוראות המעבר").

יצוין, כי בהתאם להחלטה הנ"ל, הון היעד לצורך חלוקת דיבידנד ייבנה בהדרגה (בתוספת גידול שנתי בשיעור של כ- 0.7% במנורה ביטוח וכ- 0.86% בשומרה ביטוח) כך שמתום תקופת ההתאמה של הוראות הסולבנסי (בשנת 2024) ואילך, יעמוד על שיעור של 15% מעל ההון הנדרש במנורה ביטוח ו- 8% מעל ההון הנדרש בשומרה ביטוח. מובהר כי אין ודאות כי חברות הביטוח המאוחדות תעמודנה ביחס כושר פירעון זה בכל נקודת זמן.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה וגמל) ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - מנורה מהנדסים) מחויבות לעמוד בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 2), התשע"ב-2012.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר ההון החל על חברות הביטוח המאוחדות - כללי

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות חוזר הסולבנסי, לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל, זאת בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה Solvency II (להלן - "הדירקטיבה"), אשר אומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים: נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות, תוך התאמה לשוק בישראל והוא מיושם בישראל החל מיום 30 ביוני, 2017 על נתוני 31 בדצמבר, 2016.

בחוזר שפורסם בחודש דצמבר 2017, (להלן - "חוזר הגילוי") נכללו הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו. בהתאם לחוזר הגילוי, חברה שקיבלה את אישור הממונה בנוגע לביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2016, תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר, 2016 באתר האינטרנט שלה במועד פרסום הדוח התקופתי העוקב למתן האישור, דהיינו, במועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2017.

בחודש דצמבר 2017 קיבלו מנורה ביטוח ושומרה ביטוח את אישור הממונה כי ביצעו ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות משטר סולבנסי בהתאם להוראות חוזר גילוי סולבנסי וכפועל יוצא מכך, לאחר כניסתו לתוקף של ביטול תקנות ההון הישנות על ידי ועדת הכספים ופרסומן ברשומות, תקנות ההון הישנות לעניין הון עצמי מינימלי נדרש לא יחולו על חברות הביטוח המאוחדות.

הרכב הון עצמי

על פי חישוב שביצעו חברות הביטוח המאוחדות בהתבסס על הנתונים 31 בדצמבר, 2016, נכון ליום 31 במרס, 2018 למנורה ביטוח עודף הון משמעותי ולשומרה ביטוח עודף הון בהתחשב בהוראות המעבר.

חברות הביטוח המאוחדות החליטו לפרסם את דוח יחס כושר פירעון כלכלי גם כחלק מהדוחות התקופתיים לשנת 2017.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים, ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

כמו כן, קיימים גורמים המשפיעים מהותית על תוצאות הדיווח, שהטיפול בהם טרם נקבע סופית ונמצא בדיון בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל, כגון: אופן חישוב ריבית ההיוון, פעולות הנהלה בעת תרחיש קיצון וגורמים נוספים.

בהתאם לכל האמור לעיל, התוצאות יכולות להיות שונות באופן מהותי.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

3. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הישנות ויחס כושר פירעון לפי משטר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף להון יעד שקבע דירקטוריון החברה.

בהתאם למכתב, לאחר מועד קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות משטר סולבנסי - חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד אם עמדה ביחס כושר פירעון לפי משטר סולבנסי כאמור לעיל.

ביום 26 במרס, 2018 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ- 50 מיליוני ש"ח, המהווים 0.79 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. דיבידנד שולם בחודש אפריל 2018.

4. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מבטחים פנסיה וגמל, בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב - 2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) תיקון מס' 2 התשע"ב - 2012 (להלן - תקנות ההון) והנחיות הממונה:

ליום 31 במרס, 2018	ליום 31 בדצמבר, 2017	
בלתי מבוקר	מבוקר	אלפי ש"ח
172,805	181,563	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון של חברות מנהלות הון עצמי קיים
389,996	360,038	עודף
217,191	178,475	פעולה הונת שארעה לאחר תאריך הדיווח:
(50,000)		דיבידנד שהוכרז (*)
167,191		עודף בהתחשב באירוע לאחר תאריך הדיווח
		הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
72,325	71,014	היקף נכסים מנוהלים
101,182	101,254	הוצאות שנתיות
-	10,000	תוספת בגין חברה מנהלת נשלטת (**)
(702)	(705)	הקלות בהתאם לחוזר הממונה
172,805	181,563	

(*) לאחר תאריך הדיווח, ביום 27 במאי, 2018, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך של 50 מיליוני ש"ח. דיבידנד ישולם ביום 31 במאי, 2018.

(**) השלמת המיזוג של חברה לניהול קופת גמל מפעלית ליד קופת התגמולים לעובדים האקדמאים של אוניברסיטת תל אביב (1965) בע"מ לתוך מבטחים פנסיה וגמל, הביאה להקטנה בסך של 10 מיליוני ש"ח של הסכום הנדרש על פי תקנות ההון ליום 31 במרס, 2018.

5. דרישת ההון במנורה מהנדסים עומדת על סך של 10 מיליוני ש"ח. ליום 31 במרס, 2018, ההון העצמי של מנורה מהנדסים מסתכם בכ- 12 מיליוני ש"ח ועודף ההון מסתכם בכ- 2 מיליון ש"ח. לאחר תאריך הדיווח, ביום 21 במאי, 2018 הכריז דירקטוריון מנורה מהנדסים על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך של כמיליון ש"ח. דיבידנד שולם ביום 23 במאי, 2018.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד הקבוצה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של הקבוצה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ("חוק תובענות ייצוגיות"). מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של הקבוצה להפסדים במקרה של אישור תביעה כייצוגית כנגדה.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית ניתן להגיש בתביעה מהסוג כמפורט בחוק האמור או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת אחרת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין, כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שבגינה ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה הכוללת כל עניין שבין חברה ללקוח, בין אם הצדדים התקשרו בעסקה ובין אם לאו. על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תאושר על התובע הייצוגי להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של עילת תביעה אישית (2) כי העילה מבוססת דיה כדי כך שמתקיים סיכוי לכאורה לזכיית התובע בתביעתו (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלה מהותית של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת וקיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה (4) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לבירור המחלוקת (5) התאמת התובע ובא כוחו לייצג את הקבוצה המיוצגת.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור" ו- "שלב האישור", בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה ("שלב התובענה כייצוגית"). על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור.

במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, גם הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה וההליך ידחה (לגופו או, במקרה של תובענה ייצוגית, ידחה בית המשפט את אישורה כייצוגית), לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בהליכים אשר בהם, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות, כולן או חלקן ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות. בהליכים אשר מצויים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים (ראה סעיף ב' ס"ק 6-23, סעיף ג' ס"ק 1-17 וסעיף ד' ס"ק 1 להלן). במקרה בו, במי מההליכים יש לחברה ו/או לחברות מאוחדות נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה או שההליך מצוי בשלב ראשוני שבו לא ניתן להעריך את סיכויי ההליך.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיף ב' ס"ק 1-5, להלן, אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט המחוזי, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות המאוחדות, אלא אם להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות בתביעה לגופה תתקבלנה והתובענה, אף אם תנוהל כתובענה ייצוגית, תידחה.

יצוין, כי לעניין באור זה, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית תיחשב כמהותית אם הסכום הנתבע בה, עולה על סך של 15 מיליוני ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות:

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	01/2008 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה הינה גבייה ביתר ושלא כדין לכאורה של מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". עילות תביעה: הפרת הוראות הדין הרלבנטיות, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מבוטח אשר נגבה ממנו בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות", בנסיבות ובסכום החורגים מהוראות הדין.	ביום 19 ביולי 2016, החליט בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית. עילת התביעה העיקרית שאושרה היא עשיית עושר ולא במשפט, תוך דחיית עילות נטענות נוספות. הסעד המבוקש הינו החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה וצו עשה המורה לנתבעת לתקן את התנהלותה. ביום 26 בספטמבר 2016, הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון בדבר דחיית הטענה הפרטנית כנגד חלק מהמשיבות (ובכללן מנורה ביטוח), שעניינה גביית "תת שנתיות" בשיעור העולה (לפי הטענה) על המותר בדין. הערעור, כאמור, מצוי בשלב הסיכומים. ביום 3 בנובמבר 2016, הגיש המבקש כתב תביעה מתוקן. ביום 15 בדצמבר 2016, הגישה מנורה ביטוח בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את התובענה כייצוגית. ביום 8 בינואר 2017, הגישו המשיבות כתב הגנה. ביום 29 במרץ, 2017 ובהמשך לבקשת עיכוב ביצוע שהגישה מנורה ביטוח, קבע בית המשפט העליון כי הדיון בערכאה הדיונית יעוכב עד להכרעה בבר"ע ובערעור.	כ- 2.3 מיליארד ש"ח, בגין תקופה של 7 השנים האחרונות. מתוכם יוחסו למנורה ביטוח 229 מיליון ש"ח.

(1) תאריך הגשת התובענות והבקשות הינו התאריך המקורי בו הוגשו. הערכאה המצוינת הינה הערכאה בה הוגש ההליך במקור.

(2) מבוסס על הקבוצה אותה ביקש התובע לייצג לפי כתב התביעה, המהווה בסיס לאומדן סכום התובענה.

(3) סכום התביעה המפורט לעיל הינו הסכום שהוערך ע"י התובע בעת הגשת התובענה. הסכומים הנקובים בתובענות מוערכים ע"י התובע בהתאם לאומדנים של הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ישנן תובענות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה, ועל כן לא צוין. ככל צוין על ידי התובע סכום שיוחס לחברה, קיימת התייחסות מפורשת.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
2.	04/2008 בי"ד אזורי לעבודה י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הפליה לרעה לכאורה של נשים במסגרת פוליסות "ביטוחי מנהלים" וזאת על ידי הענקת גמלא חודשית נמוכה לנשים מבוטחות, בהגיען לגיל פרישה, מזו שמקבל מבוטח זכר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר אך גביית פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שנגבה מהגברים, על אף ששיעורי התמותה הנמוכים יותר של נשים. עילות תביעה: הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה. סעדים מבוקשים: קביעה כי: (א) ההפליה בה נהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; (ב) (1) השוואת מקדמי הגמלא למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל. או (2) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של חברי הקבוצה המיוצגת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה.	כלל הנשים העובדות שיש להן פוליסות ביטוח אצל הנתבעת, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים.	ביום 17 באוגוסט, 2014, החליט ביה"ד האזורי לעבודה לאשר את התובענה כייצוגית ואת הקבוצה, תוך החלטה גם על נשים שאינן עובדות אך ברשותן פוליסת ביטוח בתקופה הרלוונטית. ביום 3 בדצמבר 2014, הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר קבע כי הערעור מצריך תשובה מצד המשיבות, ובתוך כך הורה לתובעת להגיש תשובה. ביום 16 באפריל 2015, קבע בית הדין הארצי, כי יש מקום ליתן רשות ערעור ולקיים דיון בפני מותב. ביום 23 בפברואר, 2016, החליט ביה"ד לבקש עמדת הפיקוח בנוגע לתובענה. ביום 22 בדצמבר 2016, ניתנה עמדת הממונה, לפיה הוא מתנגד לבקשת האישור ובעד קבלת הערעור.	מאות מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
3.	04/2009 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח בריאות נ' מנורה ביטוח.	הטענה בתובענה היא שבפוליסות ביטוח בריאות בהן המבוטח בחר שלא לתבוע את הפוליסה ולקבל את מחצית ערכו של "טופס 17" הנתבעת עורכת חישוב של תגמולי הביטוח, באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה. עילות התביעה: הטעיה והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. סעדים מבוקשים: השבת תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה וצו המחייב את הנתבעת לפעול מעתה ואילך בהתאם לפרשנות התובעת את הפוליסה.	כלל המבוטחים בביטוח בריאות שעברו ניתוח אלקטיבי שבעלויותיו נשאה קופת החולים בה הם חברים, ולא הנתבעת.	ביום 16 באוגוסט, 2012 אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בעילה של הפרת חוזה. ביום 4 בפברואר, 2013 החליט ביהמ"ש העליון לדחות את בקשת רשות הערעור שהגישה מנורה ביטוח תוך קביעה כי שמורות לה כל טענותיה, היה ויוגש ערעור על פסק הדין הסופי. ביום 4 באפריל, 2013, הוגש כתב תביעה מתוקן ע"י התובעת, בהמשך לכך, הגישה מנורה ביטוח כתב הגנה. ביום 8 במאי, 2016 ניתן פסק דין הדוחה את התובענה. ביום 23 ביוני 2016, הגישה התובעת ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את התובענה. ביום 19 ביולי 2017, קבע בית המשפט העליון, כי בהסכמת הצדדים (שהתקבלה בעקבות המלצת בית המשפט), תתקבל בקשת מנורה ביטוח לצירוף ראייה נוספת בערעור, ומשכך הוחזר הדיון בקשר עם הראייה הנוספת לבית המשפט המחוזי לצורך מתן פסק דין משלים. כן נקבע כי זכויות הצדדים שמורות להם בהתייחס לפסק דינו המשלים של בית המשפט המחוזי.	סכום העולה על 10 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
4.	04/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים ובראות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה העיקרית בתובענה הינה שבעת ביטול הביטוח, מכל סיבה שהיא, המשיבות גובות פרמיות עודפות שלא כדין ממבוטחים. כמו כן, לפי הטענה בעת ביצוע החזר פרמיה של החלק היחסי שנגבה ביתר, ההחזר מבוצע בערכים נומינליים. עילות תביעה: הפרות חוק הפיקוח וחוק חוזה הביטוח, חוסר תום לב, הטעיה, מצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערון שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין המשיבות בפוליסת ביטוח כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח.	ביום 23 ביוני, 2015, אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית לגבי חלק מהעילות והסעדים שנתבקשו. ביום 29 בספטמבר 2016, הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה. ביום 14 ביוני 2017, ניתנה החלטת בית המשפט, במסגרתה הורה בית המשפט על מינוי בודק (ר"ח) לבדיקת הסכם הפשרה.	כ-225 מיליון ש"ח לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
5.	04/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית כספים, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהווים לטענת התובעים שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". עילות תביעה: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; תנאי מקפח בחוזה אחיד. סעדים מבוקשים: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה; מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה".	כל מי שהוא מבוטח של המשיבות בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1982 – 2003, ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים".	ביום 10 ביוני, 2015, הוגש הסדר פשרה על ידי הצדדים, לאישור בית המשפט ("הסדר הפשרה"). ביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסדר הפשרה ועל קבלת התייחסות היועץ המשפטי לממשלה להגשת חוות דעת הבודק והתנגדות שהוגשה להסדר הפשרה, התקיים דיון בו הביע בית המשפט עמדתו הראשונית לפיה נטייתו הברורה הינה שלא לאשר את ההסדר כפי שהוגש ותוך שהוא ממליץ לצדדים לשפר את תנאי ההסדר באופן משמעותי, בית המשפט ציין כי לאחר קבלת עמדת הנתבעות ועמדת בא כח היועץ המשפטי לממשלה, תינתן החלטה ביחס להסדר הפשרה וככל שיידחה ביחס לבקשות האישור. ביום 25 בפברואר, 2016, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 21 באפריל, 2016 הגישו הנתבעות תגובתן לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ולהצעת בית המשפט. ביום 21 בנובמבר, 2016, דחה בית המשפט את הסדר הפשרה וכן אישר באופן חלקי את התובענה כייצוגית. ביום 12 בינואר, 2017, הגישו המבקשים כתב תביעה בתובענה הייצוגית. ביום 16 במאי 2017, הגישו המשיבות לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור ועל דחיית הסדר הפשרה. ביום 12 ביוני 2017, ניתנה החלטת בית המשפט העליון בבקשה לעיכוב ביצוע, לפיה ההליך המתנהל בבית המשפט המחוזי יותלה עד להחלטה אחרת.	סך של כ- 254 מיליוני ש"ח מתוך סך כולל של כ- 2.3 מיליארד המיוחס לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
6.	04/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח.	גביית דמי ביטוח ביתר ושלא כדין בגין הצמדה לא סימטרית של דמי הביטוח למדד, רק בעליית המדד ולא כאשר המדד יורד מתחת למדד הבסיס. עוד נטען, כי המשיבה נוקבת במדד בסיס נמוך ממדד הבסיס שאמור להיות וכי ערכי מדד הבסיס שבפירוט החיובים שונים מאלו שבהם נוקבת מנורה ביטוח בפוליסות. עילות תביעה: הפרת הסכם לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב לפי סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת הוראות הממונה, הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח והפרת סעיף 58 לחוק זה, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (איסור גביית תוספת לדמי הביטוח), התשמ"ג-1983 והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (1) להורות לנתבעת להשיב לכל תובע הנמנה על הקבוצה המיוצגת, את הכספים שנגבו מהם ביתר, בתוספת הפרשי הצמדה למדד ובתוספת ריבית מיוחדת ולחילופין ריבית כדין; (2) לפסוק פיצוי לקבוצה או לציבור בגין הפירות שנצברו לטובת המשיבה על הכספים שנגבו ביתר שלא כדין; (3) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחיובי יתר בגין הצמדת דמי הביטוח למדד וליישם את הוראות הדין המורות על הצמדה סימטרית של דמי הביטוח; (4) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחישוב הפרשי הצמדה על פי מדד בסיס שאיננו המדד הידוע במועד תחילת תקופת הביטוח ו/או תחילת תקופת השינוי שגרר תשלום של דמי ביטוח נוספים.	כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבוטחו על ידי מנורה ביטוח בפוליסות ביטוח ו/או תוספות לפוליסות, בענפי הביטוח הכללי, אשר שילמו למנורה ביטוח בשבע השנים שקדמו לתובענה, הפרשי הצמדה בגין דמי ביטוח, מבלי שמנורה ביטוח הפחיתה את תשלום דמי הביטוח עקב מדדים שליליים, כאשר המדד היה נמוך ממדד הבסיס בפוליסה.	כ- 31 מיליון ש"ח.	

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
7.	07/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור אוכלוסיית הפנסיונרים נ' מבטחים פנסיה וגמל וחברות מנהלות נוספות.	העלאת דמי הניהול שמשלמים פנסיונרים לדמי הניהול המרביים המותרים על פי הדין (0.5% מהיתרה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבו" שמנוע מלנייד את צבירתו לקרנות פנסיה אחרות, וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית (כ-0.3% מהיתרה הצבורה וכ-2% מההפקדות השוטפות שלהם). עוד נטען, כי המשיבות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים. עילות תביעה: שימוש לרעה ובחוסר תום הלב בזכות חוזית, התנהלות קרטליסטית של המשיבות, הפרת חובות נאמנות וזהירות כלפי עמיתי המשיבות, הפרת חובת הגילוי כלפי העמיתים, תנאי מקפח בחוזה אחיד, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה ואי משלוח לעמיתים, ערב יציאתם לפנסיה, הודעה על העלאת דמי ניהול בניגוד לדין. סעדים מבוקשים: (א) השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין בצירוף ריבית והצמדה (ב) לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה (ג) לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל עמית בסמוך לפני יציאתו לפנסיה.	כל מי שהינם עמיתים בקרן פנסיה חדשה מקיפה, וזכאים לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאים לקבל בעתיד פנסיית זקנה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. התובענה מצויה בהליך גישור.	כ- 48 מיליון ש"ח לכלל הנתבעות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
8.	03/2015 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה "מבטחים החדשה" נ' מבטחים פנסיה וגמל.	העלאת דמי הניהול לדמי ניהול מרביים מבלי שנוהל עמו מו"מ ו/או הוצע לו לנהל מו"מ ביחס לגובה דמי הניהול שייגבו ממנו. זאת, בשעה שבתקנון קרן הפנסיה נקבע רק שיעור דמי הניהול המרביים ולא נקבעו בו קריטריונים לעניין דמי הניהול שייגבו בפועל, מתי יגבו דמי ניהול נמוכים יותר מהממוצע או דמי ניהול מרביים. עילות תביעה: הפרת חובת הנאמנות והזהירות שחבה המשיבה כלפי חברי הקבוצה מכוח חוק הפיקוח על מוצרים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קביעת דמי ניהול שרירותיים ללא הסמכה בתקנון הקרן, הפרת תקנון הקרן, הפרת חוזר הממונה, עשיית עושר שלא במשפט, רשלנות וגזל לפי פקודת הנזיקין, הפרת סעיף 46 לחוק החוזים, הפרת חובת תום הלב המוגברת. סעדים המבוקשים: להורות על שינוי דמי הניהול בכל הקופות המנוהלות על ידי המשיבה לדמי הניהול הממוצעים הנגבים על ידי המשיבה, השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה לפי השיעור הממוצע שגבתה הקופה, חיוב המשיבה לקבוע בתקנון את גובה דמי הניהול בהם יחויבו העמיתים בהתקיים אחד מהמקרים המתוארים בחוזר הממונה או בהיעדר מו"מ, חיוב המשיבה להודיע מראש לעמיתים מה יהיו דמי הניהול במצב של היעדר מו"מ.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי המשיבה, שנגבו מהם דמי ניהול הגבוהים מן הממוצע, בהתקיים אחד מהתנאים המופיעים בחוזר גופים מוסדיים 2012-9-22 "דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני" או במצב שבו שונו דמי הניהול בלא לקיים עמם מו"מ טרם ההעלאה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. הצדדים ממתינים להחלטת בית המשפט בבקשת האישור. ביום 14 באוגוסט 2017, ניתן פסק דין לפיו דין בקשת האישור להידחות, בשל העדר עילת תביעה. ביום 29 באוקטובר 2017, הגיש התובע הייצוגי ערעור לבית המשפט העליון על דחיית בקשת האישור.	כ-20 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
9.	06/2015 מחוזי-מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח רכב רכוש נ' שומרה ביטוח	הפחתת סכום מס הערך המוסף הכלול בערך הנזק באופן גורף לכל הניזוקים אשר אינם מתקנים בפועל את הנזק אשר נגרם לרכבם. סעדים מבוקשים: קביעה כי הימנעות הנתבעת מלצרף את סכום המע"מ במסגרת תשלום תגמולי ביטוח במקרים בהם הנזק לא תוקן, מנוגדת לדין, למעט מקרים בהם מדובר בניזוק שזכאי לניכוי מלוא מס תשומות, וכן להורות לנתבעת לחדול מהפחתת המע"מ מתגמולי הביטוח המשולמים לניזוקים שאינם זכאים לניכוי מלוא מס התשומות כאמור, בין אם הנזק תוקן ובין אם לאו, וכן להעביר לחברי הקבוצה הראשית והמשנית את הכספים שלא שולמו להם, לכאורה, שלא כדין בתוספת ריבית מיוחדת על פי סעיף 28א לחוק חוזה ביטוח.	כל מבוטח, מוטב או צד שלישי, שלא תיקן את הנזק עובר למועד תשלום תגמולי הביטוח, ואשר שולמו לו תגמולי ביטוח לאחר שהופחתו מהם ו/או שלא נכללו בהם סכומי המע"מ החלים על עלות תיקון הנזק, או חלק מהם, במפורש או במשתמע ("הקבוצה הראשית") וכן כל מבוטח, מוטב או צד שלישי, שלא תיקן את הנזק עובר למועד תשלום תגמולי הביטוח, ואשר שולמו לו תגמולי ביטוח לאחר שהופחתו מהם ו/או שלא נכללו בהם סכומי המע"מ החלים על עלות תיקון הנזק, או חלק מהם, במפורש או במשתמע והוא זכאי לניכוי שיעור חלקי ממס התשומות ("הקבוצה המשנית").	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. התובענה מצויה בשלב ההוכחות. .	כ- 45 מיליון ש"ח

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
10.	09/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסות ביטוח נ' מנורה ביטוח	התעלמותה (לפי הטענה) של הנתבעת במודע ובמכוון, כמדיניות, מחובתה על פי דין ומכוח ההלכה הפסוקה, כאשר היא משלמת תגמולי ביטוח ללא ריבית כדין. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוזה, קיפוח, הפרת הוראות הממונה והפרת חובה חקוקה. הסעדים מבוקשים: להצהיר ולקבוע כי הנתבעת מפרת את חובתה לצרף ריבית והצמדה כדין לתגמולי ביטוח המשולמים על ידה ולהורות לה לתקן את מדיניותה באופן מידי מכאן ואילך; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה ריבית צמודה כדין כהגדרתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 או בהתאם לשיעור הריבית ההסכמית שנקבעה בפוליסה (הגבוה מביניהם), בגין התקופה שתחילתה במועד קרות מקרה הביטוח ועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל, או לחילופין, בגין התקופה שתחילתה 30 יום מיום מסירת תביעת הביטוח לנתבעת ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום חסר שבוצע על ידה, ממועד תשלום תגמולי הביטוח בחסר ועד למועד בו תשלם הנתבעת לחברי הקבוצה את הריבית הצמודה; בנוסף ו/או לחילופין, היה ובית המשפט יקבע כי פיצוי לחברי הקבוצה אינו מעשי, להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מן המשיבה, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. יצוין, כי על פי הנטען בבקשה, תובענות בגין אותה עילה וכן בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות הוגשו כנגד חברות ביטוח נוספות ואושרו כייצוגיות ובשלן הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. ביום 3 באוגוסט 2016, התקיים דיון בפני בית המשפט העליון בו הסכימו החברות הנוספות על מחיקת בקשת רשות הערעור תוך שמירה על זכויותיהן. בהמשך לאמור, הגישו המבקשות ביום 21 במרס 2017, בקשה לאישור התובענה כייצוגית ללא צורך בחקירות וסיכומים. מנורה ביטוח הגישה התנגדות לבקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ-50 מיליוני ש"ח לכל הפחות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
11.	09/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסות ביטוח נ' מנורה ביטוח וכנגד 4 חברות מנהלות נוספות	גביית דמי ניהול גבוהים בהרבה מן הראוי, בשל כך שהנתבעות חולקות את דמי הניהול עם הסוכנים וכשהן משלמות לסוכנים שיעור מדמי הניהול הנגבים על ידן, ובכך לפי הטענה, הן גורמות לסוכנים להימצא בניגוד עניינים, תוך הפרת חובת הנאמנות שלהן כלפי חברי הקבוצה. עילות התביעה: הפרת חובת הנאמנות שהן חבות מכוח חוק הגמל; פעולה בניגוד אינטרסים מול הסוכנים; הפרת תקנון הקרן; רשלנות וגזל לפי פקודת הנזיקין; עשיית עושר ולא במשפט וחוסר תום לב בקיום חוזה. סעדים מבוקשים: סעד הצהרתי לפיו הנתבעות חייבות לשנות את הסדר התגמול עם הסוכנים ולהתאימו לחוק; קביעת דמי הניהול הנכונים ואת העמלה הראויה שיש לשלם לסוכנים וחייב הנתבעות בהחזרת דמי הניהול שנגבו על ידן ביתר.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה בקשה לסילוק על הסף בשל העדר יריבות. ב"כ התובעים הודיע כי "מתוך פליטת קולמוס וטעות סופר" הוגשה הבקשה כנגד מבטחים פנסיה וגמל ולא כנגד מנורה ביטוח. מנורה הגישה תגובתה לבקשה. ביום 3 באפריל 2017 קבע בית המשפט כי התביעה נגד מנורה מבטחים פנסיה וגמל תמחק ובמקומה תבוא מנורה מבטחים ביטוח.	לפי הערכה כ - 2 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
12.	09/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב (מקיף) נ' מנורה ביטוח וכנגד חברות ביטוח נוספות	גביית דמי הביטוח ביתר בגין ביטוח רכב מקיף, המחושבים לפי שווי רכב גבוה משווי הרכב בפועל כפי שהוא משוקלל על ידי הנתבעת בעת מקרה ביטוח של אובדן גמור, במצבים שונים בהם מופחת שווי הרכב בגין "משתנים מיוחדים", ובפרט כאשר הרכב נרכש מחברת השכרה או חברת ליסינג. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוק חוזה הביטוח, היות החוזה פסול ולא חוקי ונוגד את תקנות הציבור, חוסר תום לב, גזל לפי דיני הנזיקין ועוד. סעדים מבוקשים: לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שנגבו ביתר בניגוד לדין מהמבוטחים, בצירוף ריבית כדין; להצהיר כי המשיבות אינן רשאיות לגבות פרמיה לפי ערך רכב שאינו כולל את הפחתת ה"רכיב המיוחד" מערך הרכב; ליתן צו מניעה האוסר על המשיבות להמשיך בפרקטיקה של הגבייה ביתר כאמור וכן כל סעד הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל בעלי הפוליסות אשר רכשו, בשבע השנים האחרונות, ביטוח מקיף מאת המשיבות בעבור רכב אשר לגביו מתקיימים משתנים מיוחדים לפי הפוליסה, שבפוליסת הביטוח נכתב כי בעת מקרה ביטוח מסוג אובדן גמור או אובדן גמור להלכה יופחת מערך הרכב שיעור מסוים, בלא להפחית את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 27 בדצמבר 2017, ניתן פסק-דין בו דחה בית המשפט את בקשת האישור. בהמשך לאמור, ביום 8 בפברואר 2018, הגיש התובע הייצוגי ערעור לבית המשפט העליון על דחיית בקשת האישור.	כ- 550 מיליון ש"ח לכל הנתבעות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
13.	10/2015 מחוזי - ת"א	מבוטחים בפוליסות ביטוח נ' שומרה ביטוח	תובענה שעניינה, עילותיה והסעדים המבוקשים בגינה דומים לאלה המפורטים בסעיף 10 לעיל.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או למצער במהלך 3 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק דין בתובענה, תגמולי ביטוח מן הנתבעת, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.	שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ראה פירוט בסעיף 10 לעיל. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ- 20 מיליוני ש"ח לכל הפחות

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
14.	12/2015 בית דין אזורי לעבודה - ת"א	עמיתי קרנות פנסיה וקופות גמל נ' מנורה פנסיה וגמל וכנגד 3 חברות מנהלות נוספות.	גביית דמי ניהול, בניגוד ובחריגה מתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, (להלן: "מגבלות ההשקעה"). עילות התביעה: הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט בשל גביית דמי הניהול שלא כדין, רשלנות, הפרת חובת הנאמנות, הפרת חובת תום הלב והפרת חוזה. סעדים מבוקשים: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות במקרים של חריגה ממגבלות ההשקעה, פיצוי חברי הקבוצה בגין הנזק הנוסף שנגרם להם כאמור עקב החריגה ממגבלות ההשקעה, מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק הדין ופסיקת גמול למבקשים ושכ"ט לעורכי-דינם.	עמיתי קרנות פנסיה וקופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות בתקופה שמיום 1 בינואר, 2009 ועד ליום 4 ביולי, 2012.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. ביום 24 בנובמבר 2016, קיבל בית המשפט את עמדת הנתבעות, ואישר העברת התובענה לבית הדין האזורי לעבודה. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	לא כומת.
15.	02/2016 ביה"ד האזורי לעבודה בת"א	עמותת אופק לקידום אנשים עם צרכים מיוחדים נ' מבטחים פנסיה וגמל וכנגד 4 חברות מנהלות נוספות.	העלאת דמי ניהול לשיעור המקסימלי המותר על פי דין ממקבלי קצבאות נכות ושאיירים, וזאת מעת שמתחילים לקבל קצבה, כאמור, ואין עוד ביכולתם לנייד את כספיהם לקרן פנסיה אחרת, ומבלי שניתנה להם הודעה מראש על כך. עילות התביעה: הפרת חובת הגילוי היזום על הנתבעות, הפרת חובות הנאמנות, השליחות והזהירות, תוך ניצול לרעה ושימוש בחוסר תום לב בזכות חוזית, שכשלעצמה מהווה תנאי מקפח בחוזה אחיד, עשיית עושר ולא במשפט והתנהלות קרטליסטית. סעדים מבוקשים: (א) השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות שלא כדין, (ב) איסור על הנתבעות לגבות כל שיעור שהוא של דמי ניהול בגין קצבאות הנכות והשאיירים או לחילופין לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים ממקבלי קצבאות הנכות והשאיירים לשיעור הראוי, (ג) ביטול הוראת התקנון המאפשרת לנתבעות לקבוע את דמי הניהול, מעת לעת, באופן חד צדדי על פי שיקול דעתן הבלעדי, ללא כל פירוט שהוא של התנאים או הנסיבות המצדיקים כביכול את העלאת דמי הניהול.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות (נכות מכל מין וסוג), וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאירים (שאיירים מכל מין וסוג), וכן כל מי שהוא עמית פעיל/מבוטח/ חבר בקרן פנסיה חדשה מקיפה הנמנית על מי מהמשיבות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי הניהול בקשר עם קצבאות הנכות והשאיירים.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. ביום 29 בינואר 2018, ניתנה החלטה לפיה הדיון בבקשת האישור מועבר לבית הדין האזורי לעבודה בת"א.	לא כומת. לפי הערכה כ-1 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
16.	03/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח רכב נ' מנורה ביטוח.	הפחתה מתגמולי הביטוח סכומי מע"מ ו/או פיצוי בגין ירידת ערך וביצוע תשלום מופחת של שכר טרחת שמאי, לכאורה, בניגוד לדין. עילות התביעה: הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, תרמית, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב) התשמ"ו-1986 ותקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986, הפרת חוזה והפרת חובת תום הלב. סעדים מבוקשים: חיוב המשיבה להשיב את סכומי המע"מ, סכומי ירידת הערך שלא שולמו לחברי הקבוצה וכן את סכומים שלא שולמו בהחזר שכר טרחת שמאי, בערכים ריאליים כשהם כוללים הפרשי הצמדה וריבית כדין; ולקבוע כי שיטת ההפחתה לפיה פועלת המשיבה מנוגדת לדין ולהורות למשיבה לחדול מין השימוש בה.	כל מבוטח, מוטב או צד שלישי אשר לא תיקן את הנזק שנגרם לרכוש המבוטח עובר להגשת תביעה לקבלת תגמולי ביטוח, ושולמו לו פיצויים, תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ו/או החזר שכר טרחת שמאי, שלפי הטענה, הופחתו מהם סכומים בניגוד לדין, ובכלל זה סכום המע"מ ו/או ירידת הערך, או חלקם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת. הוערך בכ- 60 מיליון ש"ח בשנה.
17.	08/2016 - בית דין אזורי לעבודה ת"א	מבוטח בקרן פנסיה נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל.	גביית רכיב "הוצאות ניהול השקעות" ("הוצאות ישירות") מסך הצבירה שבחיסכון בנוסף לדמי הניהול, וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לגבותו ובניגוד לתקנות קרן הפנסיה, לכאורה. עילות התביעה: גביית ההוצאות הישירות בהיעדר כל זכות חוזית לביצועה ותוך הפרת תקנון קרן הפנסיה, הפרת חובת הנאמנות, הפרת חובת הגילוי והפרת חובות תום הלב במו"מ. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) השבה של ההוצאות הישירות שנגבו על ידי החברה; (ב) צו קבוע האוסר על החברה לגבות הוצאות ישירות כל עוד לא שונה תקנון קרן הפנסיה כדין ו-(ג) פסיקת גמול מיוחד למבקש ושכ"ט לעורכי-דינו.	עמיתי קרנות פנסיה המנוהלות על ידי הנתבעת, אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה. ביום 30 באפריל, 2017, קבע בית המשפט כי אינו מוסמך לדון בתובענה והעביר את הדיון בה לביה"ד האזורי לעבודה בת"א.	כ-478.6 מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
18.	09/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת "טופ פייננס" נ' מנורה ביטוח.	גביית רכיב "הוצאות ניהול השקעות" ("הוצאות ישירות") וזאת מעבר לדמי הניהול, בהיעדר, לכאורה, הוראה בפוליסה המאפשרת לגבות. עילות התביעה: גביית ההוצאות הישירות בהיעדר זכות חוזית לביצועה תוך הפרת הפוליסה, תוך הטעיה, אי גילוי, חוסר תום לב והפרת חובת הנאמנות. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) השבה של ההוצאות הישירות שנגבו על ידי החברה; (ב) צו האוסר על החברה לגבות מחברי הקבוצה הוצאות ישירות; (ג) פסיקת גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי כוחו.	כל בעלי פוליסת "טופ פייננס" של הנתבעת, בעבר ובהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ- 23.6 מיליוני ש"ח.
19.	09/2016 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח בריאות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית פרמיות, לכאורה, מן המבוטחים בביטוח בריאות, בגין כיסויים מיותרים שהמבוטחים אינם זקוקים להם, וכן מכירה, לכאורה, במודע ובמכוון, פוליסות ביטוח בריאות הכוללות כיסויים אשר למבוטח אין כל צורך בהם, שכן הוא מחזיק בביטוח בריאות משלים מטעם קופת החולים אליה הוא משתייך. עילות התביעה: הטעיה, התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובת תום הלב, הפרת חובה חקוקה, הפרה של הוראות הדין לרבות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, הפרה של הוראות חוזר הממונה מס' 6-1-2007 וכן תניה מקפחת בחוזה אחיד בניגוד לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) החזר של סכומי הפרמיות העודפים שנגבו לכאורה שלא כדין; (ב) צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן כפי המתואר בתובענה; (ג) תשלום גמול למבקשים ושכר טרחה לבא כוחם בשיעור יחסי לשווי הסעד ממנו יהנו חברי הקבוצה; (ד) כל סעד נוסף כפי שבית המשפט ימצא לנכון בנסיבות העניין.	כלל מבוטחי הנתבעת בשבע השנים האחרונות, בפוליסת בריאות הכוללת כיסויים חופפים באופן מלא או חלקי.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ- 4.45 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעות; חלקה היחסי של מנורה ביטוח הוערך בכ- 314 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
20.	01/2017 בית דין אזורי לעבודה ת"א	מבוטח בביטוח מנהלים נ' מנורה ביטוח.	גביית רכיב "הוצאות ניהול השקעות" ("הוצאות ישירות"), בפוליסות ביטוחי מנהלים המשווקות על ידי הנתבעת, וזאת, לפי הטענה, מעבר לדמי הניהול ו/או דמי הביטוח ובהיעדר הוראה בפוליסה המאפשרת לגבות. עילות התביעה: הפרת הוראות הפוליסה, הפרת חובת האמון, הפרת חובת הגילוי והפרת חובת תום הלב במשא ומתן, מסירת תיאור מטעה תוך הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) פיצוי של חברי הקבוצה בגין הנזקים שנגרמו להם לכאורה תוך השבת כלל הסכומים שנגבו לכאורה בניגוד לפוליסה כנטען לעיל, והעברתם ישירות ליתרת הכספים הצבורה בפוליסה; (ב) צו האוסר על הנתבעת לגבות מחברי הקבוצה הוצאות ישירות כאמור; (ג) פסיקת גמול לתובע המייצג ושכ"ט לבאי כוחו.	המבוטחים כל בביטוחי המנהלים שווקו על ידי הנתבעת (משתתף ברווחים, "מרב", "סטטוס" וכי"ב), אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות כאשר הפוליסה לא כללה הוראה המאפשרת לגבות הוצאות אלו.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ש"ח.	כ-185 מיליון ש"ח.
21.	02/2017 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל וחברות נוספות	גביית תשלומים שונים בגין הקמת הלוואות ו/או הטיפול בהן, וזאת לכאורה, בניגוד להוראות הדין, בהיעדר הרשאה חוקית ובניגוד לעמדת המאסדר. עילות התביעה: הפרת חובה חקוקה, הטעיה, מצג שווא, והפרת חובות תום הלב במשא ומתן. סעדים עיקריים מבוקשים: השבה של התשלומים שנגבו כאמור; מתן פסק דין הצהרתי או צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן; פסיקת גמול מיוחד למבקשים ושכר טרחה לעורכי-דינם.	כל עמיתי הנתבעות אשר קיבלו מהן הלוואות ולחילופין כל עמיתי הנתבעות, בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הוערך בכ-31 מיליון ש"ח.	חלקה היחסי של מנורה מבטחים פנסיה וגמל הוערך בכ-31 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
22.	02/2018 מחוזי - באר שבע	מבוטחים בפוליסות ביטוח צד ג' נ' שומרה ביטוח	הפחתת סכומי הנזק שנגרמו לצד ג' בטענה ל"רשלנות תורמת" או "אשם תורם" מצדו של צד ג', מבלי לבדוק את הנסיבות של כל מקרה ומקרה ומבלי שניתנה הנמקה חוקית להפחתה. עילות התביעה העיקריות הינן, בין היתר, הפרת הוראות סעיפים 65 ו-68 לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981, פעולה בניגוד לחוזרי הממונה, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט והפרת חובת תום הלב.	כל המבוטחים בצד ג' אשר פנו למשיבה לקבלת פיצוי בגין אירוע ביטוחי (בשל רשלנות המבוטח) מקום בו הופחתו מדרישת התשלום סכומים בגין "רשלנות תורמת", ללא התייחסות לנסיבות המקרה ובלי שניתנה הנמקה מספקיה ומוצדקת להפחתת הסכומים.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. שומרה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 20 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
23.	05/2018 מחוזי- ת"א	מבוטחים בביטוח רכב מקיף נ' שומרה ביטוח וחברות נוספות	גביית דמי ביטוח ביתר, המחושבים לפי שווי רכב הגבוה משווי הרכב בפועל, כפי שהוא משוקלל על ידן בעת מקרה הביטוח של אובדן גמור של הרכב, וזאת במצבים שונים בהם מופחת שווי הרכב בגין "משתנים מיוחדים", למשל, כאשר הרכב נרכש מחברת השכרה או חברת ליסינג. עילות התביעה העיקריות הינן, בין היתר, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981; פעולה בניגוד לחוזרי הממונה; גזל ותרמית על פי דיני הנזיקין; עשיית עושר ולא במשפט, והפרת חובת תום הלב. הסעדים העיקריים להם עותרים התובעים הינם: פיצוי/השבה של כל הפרמיות שנגבו מהמבוטחים ביתר בניגוד לדין, בצירוף ריבית כדין; סעד הצהרתי לפיו המשיבה אינה רשאית לגבות פרמיה לפי ערך רכב שאינו כולל את הפחתת ה"רכיב המיוחד" מערך הרכב; צו מניעה האוסר על המשיבה להמשיך בפרקטיקה של הגביה ביתר הנטענת, וכן כל סעד הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל בעלי הפוליסות אשר רכשו ביטוח מקיף מאת הנתבעות, בשבע השנים האחרונות, בעבור רכב אשר לגביו מתקיימים משתנים מיוחדים לפי הפוליסה, ושבפוליסת הביטוח נכתב כי בעת מקרה ביטוח מסוג "אובדן גמור" או "אובדן גמור להלכה" יופחת מערך הרכב שיעור מסוים, בלא להפחית את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. שומרה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	50 מיליון ש"ח לכלל הנתבעות, לפי חלקת היחסי בשוק.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות:

בנוסף לתובענות המהותיות ולבקשות לאישורן כייצוגיות, המתוארות לעיל, שאושרו או שטרם אושרו, קיימות תובענות ובקשות לאישורן כייצוגיות כאמור, אשר סכום התביעה בכל אחת מהן אינו מהותי ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
1.	12/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	גביה ביתר של דמי אשראי בעת רכישת פוליסת ביטוח בתשלומים.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה. הצדדים פועלים לגיבוש הסדר פשרה.	9 מיליון ש"ח.
2.	11/2015 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הפחתת סכומי הנזק הנתבעים על ידי צד ג', בטענה ל"רשלנות תורמת" מצדו של צד ג', ללא הנמקה. וזאת, בניגוד להוראות הדין וחוזרי הממונה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 29 במרס 2018, הגישו הצדדים בקשה משותפת לאישור הסדר פשרה.	לפחות 3 מיליון ש"ח.
3.	03/2016 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח.	חיוב בפרמיה מוגדלת (בגין הגדלת סכום הביטוח) למן ה- 1 לחודש בו הוגדל סכום הביטוח בפוליסות ביטוח מבנה, גם באותם מקרים שבהם בפועל הורחבה הפוליסה (כלומר, סכום הביטוח הוגדל) לאחר ה- 1 לחודש.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 13 במרס 2017, הוגש על ידי הצדדים הסדר פשרה ("ההסדר") לאישור בית המשפט. ביום 25 בדצמבר, 2017 הוגשה התנגדות להסכם הפשרה.	כ- 14 מיליון ש"ח.
4.	01/2017 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברה נוספת.	גביית יתר על ידי הנתבעות, תוך הימנעות מלנהוג כלפי המבוטחים על פי פרקטיקה נוהגת, לפי הטענה, של הפחתה בדמי הביטוח בעת חציית מדרגת גיל ו/או ותק נהיגה המזכה בהפחתה בפרמיית הביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. הדיון בתובענה אוחד עם הדיון בתובענה הנזכרת בסעיף ג(5) להלן.	חלקה היחסי של מנורה ביטוח הוערך בכ- 12.25 מיליון ש"ח.
5.	02/2017 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	אי גילוי באופן יזום, מצד הנתבעת למבוטחיה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', כי הינם עתידים, במהלך תקופת הביטוח, להגיע למדרגות הגיל ו/או וותק הנהיגה המזכה בהפחתת דמי הביטוח וזאת, לטענת התובע, בניגוד לפרקטיקה הנהוגה.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. הדיון בתובענה אוחד עם הדיון בתובענה הנזכרת בסעיף ג(4) לעיל.	12.25 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
6.	06/2017 מחוזי - ירושלים	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	פרקטיקה בו נוהגת הנתבעת, לכאורה שלא כדין, לפיה היא מעכבת הוראות חיוב של רכישת פוליסה באמצעות כרטיס אשראי עד לסוף אותו חודש בו ביצע המבוטח בפועל את הרכישה ("הפרקטיקה"), כאשר במרווח הזמן עד מועד העברת הוראת החיוב לחברת כרטיס האשראי, מתמלאת מסגרת האשראי כך שהתשלום בגין הפוליסה נדחה, תוך חיוב המבוטח ב- "דמי טיפול" בגין החיוב שחזר.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 3 מיליון ש"ח.
7.	06/2017 מחוזי - מרכז	מעסיקים/מעבידים נ' מנורה ביטוח (תביעת שיבוב)	השבתם של דמי הפגיעה ששילמו מעסיקים/מעבידים למוסד לביטוח לאומי (להלן: "דמי הפגיעה" ו-"המל"ל", בהתאמה) בגין תקופת הזכאות לדמי פגיעה כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 בעקבות תאונות דרכים שנגרמו לעובדיהם ואשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המל"ל.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 14.5 מיליון ש"ח.
8.	7/2017 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' שומרה ביטוח	עניינה של התובענה, על פי הטענה, הינה גבייה ביתר של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים, וזאת לכאורה בניגוד לדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית שהוצגו בפוליסות.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	9.7 מיליון ש"ח.
9.	7/2017 בית דין לעבודה בת"א	עמית בקרן פנסיה נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל האזורי	עניינה של התובענה הוא בטענה לפיה הנתבעות מעלות את דמי הניהול בהודעה במועד שאינו בהתאם להוראות חוזר 2012-9-22 שעניינו דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני ("החוזר") ו/או בנסיבות שבהן הסיבה להפסקת ההפקדות אינה אחת הסיבות המפורטות בחוזר. עילות התביעה הנטענות הן, בין היתר, הפרת החוזר, הפרת חובות תום הלב במשא ומתן, הפרת חובה חקוקה, רשלנות ועשיית עושר שלא במשפט.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 2.5 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
10.	9/2017 מחוזי - ירושלים	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח	עניינה של התובענה, בטענה לפיה הנתבעות מפרות את הוראות סעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 (להלן: "החוק"), בכך שאינן מוסיפות לסכומי הכסף ששילמו למבקשים וחברי הקבוצה הנטענת כפי שנפסקו על ידי רשות שיפוטית, הפרשי הצמדה ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה, במקרים בהם הן שילמו סכומים כאמור במועד המאוחר למועד הפירעון (כהגדרתו בחוק).	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	מוערך על ידי התובעים בעשרות מיליוני ש"ח.
11.	9/2017 מחוזי - חיפה	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח	עניינה של התובענה, בטענה לפיה הנתבעת גובה הוצאות גביה, לכאורה שלא כדין, במסגרת גביית חובות מלקוחותיה החייבים לה כספים. על פי הטענה, הנתבעת התעשרה ומתעשרת לכאורה שלא כדין על חשבון המבוטחים הצרכנים, ללא ידיעתם וללא הסכמתם, בכך שאלה נדרשו לשלם ו/או שילמו לנתבעת הוצאות בגין מכתבי התראה שנשלחו אליהם, לרבות שכר טרחת באי כוחה והוצאות מסירה.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה.	5 מיליוני ש"ח (על דרך האומדן).
12.	11/2017 מחוזי - מרכז	ויצו נ' מנורה ביטוח	עניינה של הבקשה בטענה כי הנתבעות גובות פרמיות ביטוח, הכוללות "תוספת סיכון" הנובעת מאופי עבודתם של המבוטחים, וזאת למרות העובדה שמבוטחים אלו כלל אינם עובדים במועד שבו נרכש הכיסוי הביטוחי או הפסיקו לעבוד בעבודה אשר הצדיקה את גביית תוספת הסיכון.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	מיליוני ש"ח (על דרך האומדן).
13.	12/2017 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח אחריות נ' מנורה ביטוח	עניינה של הבקשה בטענה, כי בקרות אירוע ביטוח אחריות, החברה מתפשרת או מגיעה להסכמות עם הצד שכנגד, בשם המבוטח, מבלי לקבל את אישורו או הסכמתו של המבוטח ומבלי למסור למבוטח הודעה בהתאם להוראות סעיף 68 לחוק חוזה ביטוח, תשמ"א-1981 ("חוק חוזה הביטוח").	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	6.3 מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
14.	12/2017 מחוזי - ת"א	נפגע צד ג' בביטוח רכב נ' מנורה ביטוח	עניינה של הבקשה בטענה כי במקרים בהם צדדי ג' פונים לחברה בטענה שנגרמו להם נזקים בשל רשלנותו של המבוטח, החברה מפחיתה מסכומי הנזק סכום שרירותי בגין רשלנות תורמת.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה בקשה למחיקת בקשת האישור.	לפחות 2.8 מיליוני ש"ח.
15.	01/2018 בית הדין לעבודה ת"א	האזורי עמית בקרן פנסיה נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל	עניינה של הבקשה בטענה כי החברה גבתה, בשנת 2016, דמי ניהול מינימליים מעמיתי קופות גמל שבניהולה, בסך של 6 ש"ח לחודש, אך זאת ללא שהחברה שלחה הודעה מקדימה על כוונתה להתחיל ולגבות את דמי הניהול המינימליים כאמור.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 3 מיליוני ש"ח.
16.	02/2018 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסות ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח ואח'	עניינה של הבקשה בטענה כי הנתבעות גבו וגובות ממבוטחים אשר נטלו מהן הלוואה דמי טיפול/דמי גביה/דמי תפעול/עמלה בקשר עם העמדה הלוואה ו/או עריכת מסמכי הלוואה ו/או גביית תשלומי פירעון הלוואה ו/או ניהולה של הלוואה, ומשלשלות כספים אלה לכיסן הפרטי במקום להעבירן לקופת המבוטחים.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה. התובענה מצויה בהליך גישור.	כ- 5 מיליוני ש"ח.
17.	04/2018 בית הדין לעבודה ת"א	האזורי עמית בקרן פנסיה נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל	עניינה של בטענה לפיה הנתבעות אינן מבהירות לעמיתים המצטרפים לקרנות הפנסיה שבניהולן, אשר אין להם שאירים, כי אין להם צורך בכיסוי ביטוחי לשאירים, וכי מומלץ להימנע מרכישת כיסוי זה ותשלום עבורו. כמו כן הנתבעות לא מבהירות, כבר במועד ההצטרפות כי ככל שויתרו בעת ההצטרפות על כיסוי ביטוחי לשאירים, הרי שבתוך שנתיים לכל היותר, הם יועברו באופן אוטומטי למסלול ביטוחי שכולל כיסוי ביטוחי לשאירים, אלא אם יודיעו לקרן כי הם מבקשים להמשיך ולוותר על כיסוי ביטוחי לשאירים.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית. מנורה מבטחים פנסיה וגמל טרם הגישה תגובתה לבקשה	לא כומת

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	06/2016 מחוזי - מרכז	סוכן נ' מנורה ביטוח	לטענת הסוכן (התובע) בשל הפרת ההסכם בינו לבין מנורה ביטוח ובשל הפרת חובת הזהירות שלה כלפיו, בוטלו פוליסות ביטוח שתווכו על ידו בשיעורים ניכרים וסוכנות הביטוח שבבעלותו קרסה. במקביל מתנהל הליך בהוצאה לפועל אגב בקשה לביצוע שטר שהוגשה על ידי מנורה ביטוח.	ביום 19 ביוני 2016, הגיש הסוכן תביעה כנגד מנורה ביטוח. ביום 1 בספטמבר 2016, הגישה מנורה ביטוח כתב הגנה. ביום 6 באפריל 2017, קיבל בית המשפט העליון את בקשת הצדדים לאיחוד הליך התובענה של הסוכן עם ההליך לביצוע שטר שהוגש על ידי מנורה ביטוח.	כ- 35 מיליון ש"ח.

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	06/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	עיכוב תשלום תגמולי ביטוח, בשל עיקול או צווי כינוס או זכויות אחרות כלשהן של צדדים שלישיים, בערכים נומינליים ללא שיערוך וללא שהן משיבות למבוטחים הזכאים לתגמולי ביטוח את הפירות שנצמחו על אותם כספים. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: תשלום הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העיכוב.	ביום 12 בדצמבר, 2012, אישר בית המשפט את הבקשה כתובענה ייצוגית. ביום 13 באוקטובר 2016, הגישו הצדדים הסכם פשרה לאישור בית המשפט. ביום 29 במרץ 2018 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה, ובכך באה התובענה לידי סיום.	כ- 43 מיליון ש"ח מתוך סך כולל של כ- 350 מיליון ש"ח, המיוחס לכלל הנתבעות.
2.	01/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח תאונות וביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	אי תשלום תגמולי ביטוח למבוטחים, בפוליסות תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים הכוללות נספח "נכות מתאונה", מקום בו נגרמה למבוטחים נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, לרבות ובמיוחד מסוג צלקת אסתטית ואשר המשיבה מוצאת אותה כנכות בלתי תפקודית. עילות תביעה: הפרת חוזי הביטוח והפוליסות, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חוק הפיקוח והטעיה. סעדים מבוקשים: קביעה כי יש לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח, בהתאם לאחוז הנכות שנקבע להם על ידי המוסד לביטוח לאומי, גם בגין פגיעות אסתטיות כאמור.	ביום 27 במרץ 2018, ניתן פסק דין הדוחה את תביעת המבקשים ואת הבקשה לאישור התביעה הייצוגית, ובכך באה התובענה לידי סיום.	לא כומת. מוערך במיליוני ש"ח.

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
3.	11/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות נוספות.	אי תשלום על ידי הנתבעות למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים, אגב הלוואה לדירור, בהן מסלול ההלוואה הינו כזה שבו קרן ההלוואה מוחזרת בסוף התקופה (הלוואות גישור), בעת קרות מקרה הביטוח את מלוא יתרת סכום ההלוואה הרשומה בספרי הבנק המוטב וזאת תוך הטעיה בוטה, לכאורה, בכיסוי הביטוחי הניתן. עילות התביעה: עילות בהתאם לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 כגון - הטעיה, הפרת חובת הגילוי, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חובה חקוקה, רשלנות מכח פקודת הנזיקין, חוסר תום לב והפרת הוראות הפוליסה. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) להורות לנתבעות לשנות את התנהלותן ביחס לכיסוי הביטוחי כך שבכל מקרה ביטוחי תשלום מלוא יתרת ההלוואה הרשומה בספרי הבנק, בלי קשר למסלול שבו נטל הלקוח את ההלוואה וכן להורות לנתבעות לבצע אבחנה בין סוגי ההלוואות כבר במעמד מילוי טופס ההצעה; (ב) פיצוי בסך מלוא יתרת ההלוואה שהופיעה בספרי הבנק במועד קרות מקרה ביטוח בשבע השנים האחרונות על דרך אומדן הנתונים ששולמו לאורך השנים על ידי הנתבעות או באמצעות מינוי מומחה; (ג) פסיקת גמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם.	ביום 17 באוקטובר 2017, הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות. ביום 6 במאי 2018, אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות, הורה על מחיקת התובענה והבקשה, תוך דחיית תביעתם האישית של המבקשים.	כ- 75 מיליון ש"ח לכלל הנתבעות; חלקה היחסי של מנורה ביטוח הוערך בכ- 15 מיליון ש"ח.
4.	12/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחת בפוליסת ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	פירעון חלקי של יתרת חוב הלוואת דירור הנותר למבוטח בבנק במסגרת הלוואת משכנתא ואיננה כוללת בתגמולי הביטוח המשולמים את עמלת הפירעון המוקדם, העולים על סכום הביטוח בפוליסה. עילות התביעה: הפרת הוראות הפוליסה; הטעיית המבוטחים והפרת חובת הגילוי על-פי סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א-1981; הפרת סעיף 3 לחוק חוזה ביטוח, תשמ"א-1981; רשלנות והפרת חובה חקוקה על-פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) להורות לנתבעת להשיב את מלוא הפער בין הסכום ששולם לחלק מחברי הקבוצה לבין יתרת החוב של אותם חברים בספרי הבנק; (ב) להורות לנתבעת לחדול מהתנהלותה המתוארת בתובענה כלפי חלק מחברי הקבוצה ולפצותם בגין נזק לא ממוני כמפורט לעיל; (ג) לפסוק גמול לתובע המייצג ושכ"ט לבאי כוחו.	ביום 21 במאי 2018, אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות תוך מחיקת בקשת האישור ומחיקת התביעה האישית של המבקשת ללא צו להוצאות, תוך תשלום סכום לא מהותי לצורך יישוב המחלוקת האישית בין המבקשת לנתבעת. בכך באה התובענה הייצוגית דנן לידי סיום.	כ-53.85 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד הקבוצה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי הקבוצה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהן הסכם פשרה.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		
		תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:
493,000	3	צוין סכום המתייחס לקבוצה
		התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס
225,000	1	סכום ספציפי לקבוצה
-	1	לא צוין סכום התביעה
		בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:
1,318,000	24	צוין סכום המתייחס לקבוצה
		התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס
2,648,000	4	סכום ספציפי לקבוצה
-	7	לא צוין סכום התביעה
35,000	1	תביעות מהותיות אחרות (*)

לתאריך הדיווח, סכום ההפרשה המצטבר בגין התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 29 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017, כ- 28 מיליוני ש"ח)

(*) ראה סעיף ד' לעיל

הממונה, מפרסם מעת לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכי נהגים ראויים ולא ראויים וכיוצא באלה מסמכים או טיוטות מסמכים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה, אשר יכול ויש להם השפעה על זכויות מבוטחים ו/או עמיתים ויכול ויש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכניסת אותם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופה הקבוצה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר תחולתם עתידית. כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבוטחים ו/או עמיתים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רוחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החוזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדיון, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

הקבוצה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח ולאחריו

א. שינויים בריבית

הקבוצה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה, את נאותות העתודה בביטוח בריאות ואת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי, בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. להלן מפורטים השינויים כתוצאה משינוי בריבית חסרת סיכון:

לשנה		
שהסתיימה		
ל- 3 חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
(53,546)	17,938	(10,527)
עדכון העתודה המשלימה לגמלאות בעקבות השינוי בשיעור ריבית ההיוון המשמש לחישובה		
עדכון בעקבות בחינת נאותות העתודות:		
(10,376)	4,801	(12,922)
בביטוח חיים		
3,348	3,348	(32,602)
בביטוח בריאות		
(7,028)	8,149	(45,524)
סך הכל השפעה בעקבות בחינת נאותות העתודות		
(29,010)	(5,245)	(11,930)
שינוי בהתחייבויות ביטוחיות בביטוח כללי		
(89,584)	20,842	(67,981)
סך הכל לפני מס		

ב. ביום 5 בפברואר 2018 נחתם הסכם בין החברה ובין אמפא קפיטל, חברת השקעות ופיתוח לתעשייה לישראל בע"מ, החברה האם של אמפא קפיטל ("המוכרת") והמנכ"ל של אמפא קפיטל ("המנכ"ל"), בקשר עם עסקה לרכישת חלק נוסף ממניות אמפא קפיטל אשר הושלמה באותו מועד (להלן: "ההסכם"). בין היתר נכללו בהסכם ההוראות הבאות:

(1) במועד חתימת ההסכם רכשה החברה מהמוכרת ומהמנכ"ל מניות באמפא קפיטל בשיעור כולל של כ-17.63% מהון המניות של אמפא קפיטל, וזאת בתמורה לסכום של כ-48.2 מיליוני ש"ח (להלן: "סכום התמורה"). סכום התמורה מתבסס בעיקרו על שווי לאמפא קפיטל בסך של 270 מיליוני ש"ח והוא כפוף להתאמת מחיר מסויימת (בהתבסס על התוצאות הכספיות של אמפא קפיטל לשנת 2018) זאת כקבוע בהסכם. האופציה לרכישת 10% שהיתה קיימת לחברה טרם ההסכם בוטלה. לאחר רכישת המניות כאמור (בשיעור כולל של כ-17.63%) מחזיקה החברה בשיעור מצטבר של כ-47.63% מהון המניות של אמפא קפיטל.

(2) החברה העניקה למנכ"ל אופציית Put (להלן: "אופציית המכר") למכור לחברה מניות נוספות באמפא קפיטל בשיעור של כ-0.75% מהון המניות של אמפא קפיטל, זאת במהלך תקופה של 12 חודשים החל מיום 1 בינואר, 2020 (כאשר תקופה זו יכול שתוקדם בכפוף לקרות אירועים מסויימים כקבוע בהסכם), וזאת בתמורה למחיר מימוש המתבסס על שווי אמפא קפיטל שייגזר מהתוצאות הכספיות שלה כפי שיהיו בשנה שתקדם למועד מימוש אופציית המכר ואשר לא יפחת מסך של 1.7 מיליוני ש"ח (בכפוף להתאמות מסויימות).

(3) בנוסף, במסגרת ההסכם נקבעו הוראות לגבי העמדת מימון לאמפא קפיטל על ידי החברה ו/או גורמים מטעמה במהלך התקופה שהחל ממועד חתימת ההסכם ועד ליום 31 בדצמבר, 2025 בסך כולל מצטבר של כ-200 מיליון ש"ח, וזאת בדרך של הנפקת כתבי התחייבות נדחים ובדרך של העמדת הלוואות והכל בתנאים מסויימים כקבוע בהסכם.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח ולאחריו (המשך)

ג. החברה מנהלת משא ומתן מתקדם למכירת 50% מזכויותיה במגרש שבבעלותה הממוקם ברחוב רוטשילד בתל אביב וזאת בתמורה לסך של 100 מיליון ש"ח בתוספת היטל השבחה (שיחול על הרוכש) ומע"מ.

בשלב זה, הגיעו הצדדים, להסכמות מסחריות עקרוניות בלבד שעיקרן: לוח סילוקין לתשלום התמורה (שתפרס על פני מספר שנים); אופציות Call ו-Put לצדדים על מחצית הזכויות שנותרו בבעלות החברה.

הצדדים יפעלו להשלמת המשא ומתן ביניהם וגיבוש הסכם מפורט ומחייב לרבות הסכם עסקה משותפת בקשר לפרויקט שבכוונת הצדדים להקים על המקרקעין.

ד. הוצאות ישירות כנגד ביצוע השקעות

בהמשך לאמור בביאור 141' לדוחות הכספיים לשנת 2017, יצוין כי בחודש מאי 2018 האריכה וועדת הכספים של הכנסת בשנתיים את התקנות לעניין לגביית 'הוצאות ישירות' על עסקאות, המגבילות את גובה ההוצאות הישירות הנגבות מעבר לעמלות דמי הניהול במסגרת השקעות שונות, ומעמידות אותן על 0.25 אחוז לכל היותר.

ה. התפתחויות בשוקי ההון לאחר תאריך הדיווח

בתקופה שלאחר מועד הדיווח חלה עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון. בהמשך לאמור בביאור 37(6) בדוחות הכספיים השנתיים, עלייה בשיעור הריבית עשויה לגרום לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי, ביטוח בריאות וביטוח חיים של חברות הביטוח המאוחדות. בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה של ההקטנה האמורה.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות

א. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2018						
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף		
בלתי מבוקר				ב	נכסי חוב סחירים	
אלפי ש"ח				ג	נכסי חוב שאינם סחירים	
4,459,877	-	4,441,226	18,651	ד	מניות	
7,221,714	7,221,714	-	-	ה	אחרות	
366,944	-	354,356	12,588			
1,539,826	-	1,460,969	78,857			
13,588,361	7,221,714	6,256,551	110,096		סה"כ	
ליום 31 במרס, 2017						
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף		
בלתי מבוקר				ב	נכסי חוב סחירים	
אלפי ש"ח				ג	נכסי חוב שאינם סחירים	
4,384,511	-	4,374,414	10,097	ד	מניות	
6,353,538	6,353,538	-	-	ה	אחרות	
221,099	-	205,158	15,941			
1,182,557	-	1,011,340	171,217			
12,141,705	6,353,538	5,590,912	197,255		סה"כ	
ליום 31 בדצמבר, 2017						
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף		
מבוקר				ב	נכסי חוב סחירים	
אלפי ש"ח				ג	נכסי חוב שאינם סחירים	
4,186,891	-	4,166,749	20,142	ד	מניות	
7,272,016	7,272,016	-	-	ה	אחרות	
332,906	-	315,979	16,927			
1,398,273	-	1,299,143	99,130			
13,190,086	7,272,016	5,781,871	136,199		סה"כ	

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

ליום 31 במרס, 2018			
עלות	הערך בספרים		
מופחתת	בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
2,500,622	2,583,208	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים:	
1,821,393	1,863,777	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
13,020	12,892	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
4,335,035	4,459,877	סך הכל נכסי חוב סחירים	
	5,378	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
ליום 31 במרס, 2017			
עלות	הערך בספרים		
מופחתת	בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
2,972,041	3,043,636	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים:	
1,304,086	1,340,632	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
237	243	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
4,276,364	4,384,511	סך הכל נכסי חוב סחירים	
	7,532	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
ליום 31 בדצמבר, 2017			
עלות	הערך בספרים		
מופחתת	מבוקר		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
2,515,298	2,595,630	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים:	
1,499,533	1,577,853	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
12,867	13,408	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
4,027,698	4,186,891	סך הכל נכסי חוב סחירים	
	3,454	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2018	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,741,775	3,551,363
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,557,015	3,262,121
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,675,236	3,507,539
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ד. מניות

ליום 31 במרס, 2018		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
345,831	306,864	מניות סחירות
21,113	22,175	מניות שאינן סחירות
366,944	329,039	סך הכל מניות
33,993		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2017		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
207,107	185,565	מניות סחירות
13,992	17,583	מניות שאינן סחירות
221,099	203,148	סך הכל מניות
44,863		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2017		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
312,931	259,922	מניות סחירות
19,975	21,826	מניות שאינן סחירות
332,906	281,748	סך הכל מניות
31,509		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2018		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,160,260	1,062,478	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
379,566	337,408	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,539,826	1,399,886	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
41,754		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2017		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
794,658	710,030	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
387,899	351,858	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,182,557	1,061,888	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
42,518		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2017		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,039,039	910,601	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
359,234	309,349	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,398,273	1,219,950	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
41,352		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות המסווגות לאחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

פרק ד': הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המיוחדים לחברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
המיוחסים לחברה

ליום 31 במרס, 2018

בלתי מבוקרים

תקנה 38ד'

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים המיוחסים לחברה ליום 31 במרס, 2018

בלתי מבוקרים

תקנה ד'38

תוכן העניינים

דף

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה ד'38 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח או הפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל
6-7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8	מידע נוסף

לכבוד בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 במרס, 2018 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים זו של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הסתכמה לסך של 94,601 אלפי ש"ח ליום 31 במרס, 2018 ואשר חלקה של החברה ברווחי החברות הנ"ל הסתכם לסך של 9,186 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים, שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם האנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970.

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרס		
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
נכסים שוטפים			
18,372	62,406	60,774	מזומנים ושווי מזומנים
328,203	391,693	243,982	השקעות פיננסיות
1,017	1,085	650	מסים שוטפים לקבל
1,127	1,052	2,035	חייבים ויתרות חובה
54,569	56,042	56,892	יתרות שוטפות עם חברות מוחזקות
76,000	-	76,000	נדל"ן להשקעה מיועד למכירה
479,288	512,278	440,333	סה"כ נכסים שוטפים
נכסים לא שוטפים			
10,369	13,523	9,926	הלוואות וחייבים
3,171,337	2,971,782	3,180,242	השקעות בחברות מוחזקות
681,367	703,436	736,397	הלוואות לחברות מוחזקות
9,176	8,712	9,195	נכסים בשל הטבות לעובדים
1,298	1,550	1,218	רכוש קבוע
76,000	119,270	76,000	נדל"ן להשקעה
3,949,547	3,818,273	4,012,978	סה"כ נכסים לא שוטפים
4,428,835	4,330,551	4,453,311	
התחייבויות שוטפות			
138,885	84,986	138,470	חלויות שוטפות של אגרות חוב
1,058	-	3,546	חוזים עתידיים
20,127	77,829	76,048	זכאים ויתרות זכות
1,205	1,824	1,213	יתרה שוטפת עם חברה מוחזקת
161,275	164,639	219,277	סה"כ התחייבויות שוטפות
התחייבויות לא שוטפות			
528,168	665,092	527,198	אגרות חוב
17,165	17,438	17,322	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
80,750	81,135	84,326	עודף הפסדים על השקעות בחברות מוחזקות
25,402	18,504	24,047	מסים נדחים
651,485	782,169	652,893	סה"כ התחייבויות לא שוטפות
הון המיוחס לבעלי מניות החברה			
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
386,000	303,867	361,545	קרנות הון
2,797,661	2,647,462	2,787,182	יתרת עודפים
3,616,075	3,383,743	3,581,141	סה"כ הון
4,428,835	4,330,551	4,453,311	

28 במאי, 2018

תאריך אישור הדוחות הכספיים

שי קומפל
מנהל כספים

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
יו"ר הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

הכנסות

264,174	86,255	39,357	רווח מחברות מוחזקות
3,559	4,875	(7,789)	הכנסות (הפסדים) מהשקעות ומימון
16,410	(6,003)	9,982	הכנסות מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות (שחיקת הלוואות לחברות מוחזקות)
32,730	-	-	עליית ערך נדל"ן להשקעה
1,132	282	307	הכנסות מהשכרת נכסים
12,797	3,809	3,165	דמי ניהול מחברות מוחזקות
330,802	89,218	45,022	סך-הכל הכנסות

הוצאות

29,788	6,194	5,034	הוצאות מימון
16,590	4,560	4,773	הוצאות הנהלה וכלליות
46,378	10,754	9,807	סך-הכל הוצאות
284,424	78,464	35,215	רווח לפני מסים על ההכנסה
4,902	(1,713)	(937)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
279,522	80,177	36,152	רווח נקי

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
279,522	80,177	36,152
51,221	(23,098)	(23,025)
688	(39)	(19)
165	(9)	(5)
523	(30)	(14)
7,828	(287)	1,953
8,351	(317)	1,939
59,572	(23,415)	(21,086)
339,094	56,762	15,066

רווח נקי המיוחס לחברה
רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל
הועבר או יועבר לרווח והפסד

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו

רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד

רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
מסים על ההכנסה (הטבת מס)

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו

סך הכל רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו

סה"כ רווח כולל המיוחס לחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

279,522	80,177	36,152
---------	--------	--------

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

23,859	203	13,700
342	90	83
(32,730)	-	-
13	13	-
(264,174)	(86,255)	(39,357)
4,902	(1,713)	(937)
(267,788)	(87,662)	(26,511)

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

הפסדים מהשקעות ומימון, נטו

פחת

עליית ערך נדל"ן להשקעה

הפסד ממימוש רכוש קבוע

רווח מחברות מוחזקות

מסים על ההכנסה (הטבת מס)

174	185	119
3,147	1,764	427
679	(809)	(498)
4,000	1,140	48

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים

ירידה בחייבים ויתרות חובה

עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

(29,877)	-	-
11,818	4,328	2,111
(465)	(198)	(2)
666	330	-
73,377	16,019	60,701
55,519	20,479	62,810

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

דיבידנד שהתקבל

71,253	14,134	72,499
--------	--------	--------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

המיוחסים לחברה כחברה אם

(11,472)	(1,884)	(16,330)
----------	---------	----------

מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת בגין עסקאות

עם חברות מוחזקות

59,781	12,250	56,169
--------	--------	--------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח

95	95	-
48,638	(11,985)	74,971
(4,642)	(3,646)	256
44,091	(15,536)	75,227
(80,238)	(114,798)	(89,433)
(36,147)	(130,334)	(14,206)
(85,753)	-	-
(100,000)	-	-
(185,753)	-	-
(179)	(180)	439
(162,298)	(118,264)	42,402
180,670	180,670	18,372
18,372	62,406	60,774
-	50,000	50,000

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

תמורה מממוש רכוש קבוע
תמורה מממוש (רכישות) ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נטו
החזר (מתן) הלוואות לזמן ארוך
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה המיוחסים לחברה כחברה אם

מזומנים נטו ששימשו לפעילות בגין עסקאות עם חברות מוחזקות

מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

פרעון אגרות חוב

דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון

הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים

עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

פעילות שלא במזומן

דיבידנד שהוכרז כנגד זכאים ויתרות זכות

1. עיקרי המדיניות החשבונאית

מידע כספי נפרד זה ערוך במתכונת מתומצתת בהתאם להוראות תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ומיידים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970. יש לעיין במידע כספי נפרד זה בהקשר למידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר, 2017 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

המדיניות החשבונאית שיושמה בעריכת מידע כספי נפרד זה עקבית לזו שיושמה בעריכת המידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר, 2017.

2. אירועים בתקופת הדוח

(א) ביום 5 בפברואר 2018 נחתם הסכם בין החברה ובין אמפא קפיטל, חברת השקעות ופיתוח לתעשיה לישראל בע"מ, החברה האם של אמפא קפיטל ("המוכרת") והמנכ"ל של אמפא קפיטל ("המנכ"ל"), בקשר עם עסקה לרכישת חלק נוסף ממניות אמפא קפיטל אשר הושלמה באותו מועד (להלן: "ההסכם"). בין היתר נכללו בהסכם ההוראות הבאות:

- (1) במועד חתימת ההסכם רכשה החברה מהמוכרת ומהמנכ"ל מניות באמפא קפיטל בשיעור כולל של כ-17.63% מהון המניות של אמפא קפיטל, וזאת בתמורה לסכום של כ-48.2 מיליוני ש"ח (להלן: "סכום התמורה"). סכום התמורה מתבסס בעיקרו על שווי לאמפא קפיטל בסך של 270 מיליוני ש"ח והוא כפוף להתאמת מחיר מסויימת (בהתבסס על התוצאות הכספיות של אמפא קפיטל לשנת 2018) זאת כקבוע בהסכם. האופציה לרכישת 10% שהיתה קיימת לחברה טרם ההסכם בוטלה. לאחר רכישת המניות כאמור (בשיעור כולל של כ-17.63%) מחזיקה החברה בשיעור מצטבר של כ-47.63% מהון המניות של אמפא קפיטל.
- (2) החברה העניקה למנכ"ל אופציית Put (להלן: "אופציית המכר") למכור לחברה מניות נוספות באמפא קפיטל בשיעור של כ-0.75% מהון המניות של אמפא קפיטל, זאת במהלך תקופה של 12 חודשים החל מיום 1 בינואר, 2020 (כאשר תקופה זו יכול שתוקדם בכפוף לקרות אירועים מסויימים כקבוע בהסכם), וזאת בתמורה למחיר מימוש המתבסס על שווי אמפא קפיטל שייגזר מהתוצאות הכספיות שלה כפי שיהיו בשנה שתקדם למועד מימוש אופציית המכר ואשר לא יפחת מסך של 1.7 מיליוני ש"ח (בכפוף להתאמות מסויימות).
- (3) בנוסף, במסגרת ההסכם נקבעו הוראות לגבי העמדת מימון לאמפא קפיטל על ידי החברה ו/או גורמים מטעמה במהלך התקופה שהחל ממועד חתימת ההסכם ועד ליום 31 בדצמבר, 2025 בסך כולל מצטבר של כ-200 מיליון ש"ח, וזאת בדרך של הנפקת כתבי התחייבות נדחים ובדרך של העמדת הלוואות והכל בתנאים מסויימים כקבוע בהסכם.

(ב) החברה מנהלת משא ומתן מתקדם למכירת 50% מזכויותיה במגרש שבבעלותה הממוקם ברחוב רוטשילד בתל אביב וזאת בתמורה לסך של 100 מיליון ש"ח בתוספת היטל השבחה (שיחול על הרוכש) ומע"מ.

בשלב זה, הגיעו הצדדים, להסכמות מסחריות עקרוניות בלבד שעיקרן: לוח סילוקין לתשלום התמורה (שתתפרס על פני מספר שנים); אופציות Call ו-Put לצדדים על מחצית הזכויות שנותרו בבעלות החברה.

הצדדים יפעלו להשלמת המשא ומתן ביניהם וגיבוש הסכם מפורט ומחייב לרבות הסכם עסקה משותפת בקשר לפרויקט שבכוונת הצדדים להקים על המקרקעין.

(ג) ביום 26 במרס, 2018, הכריז דירקטוריון מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 60 מיליוני ש"ח, המהווים 0.26 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ.. הדיבידנד שולם בחודש מרס 2018.

(ד) ביום 26 במרס, 2018 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ-50 מיליוני ש"ח, המהווים 0.79 ש"ח לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ.. הדיבידנד שולם בחודש אפריל 2018.

3. אירוע לאחר תאריך הדיווח

לאחר תאריך הדיווח, ביום 27 במאי, 2018, הכריז דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך של 50 מיליוני ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 31 במאי, 2018.